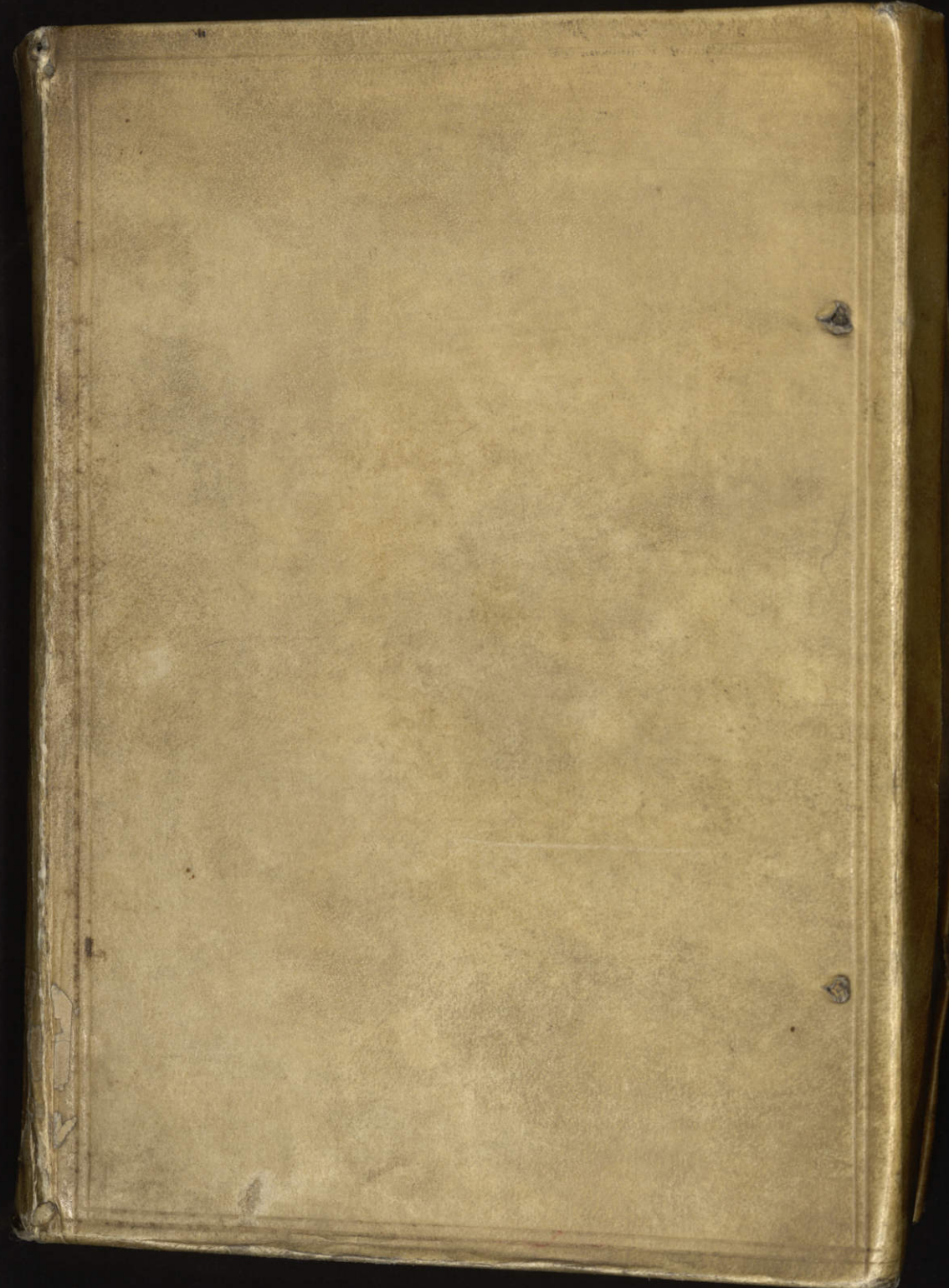

colorchecker CLASSIC

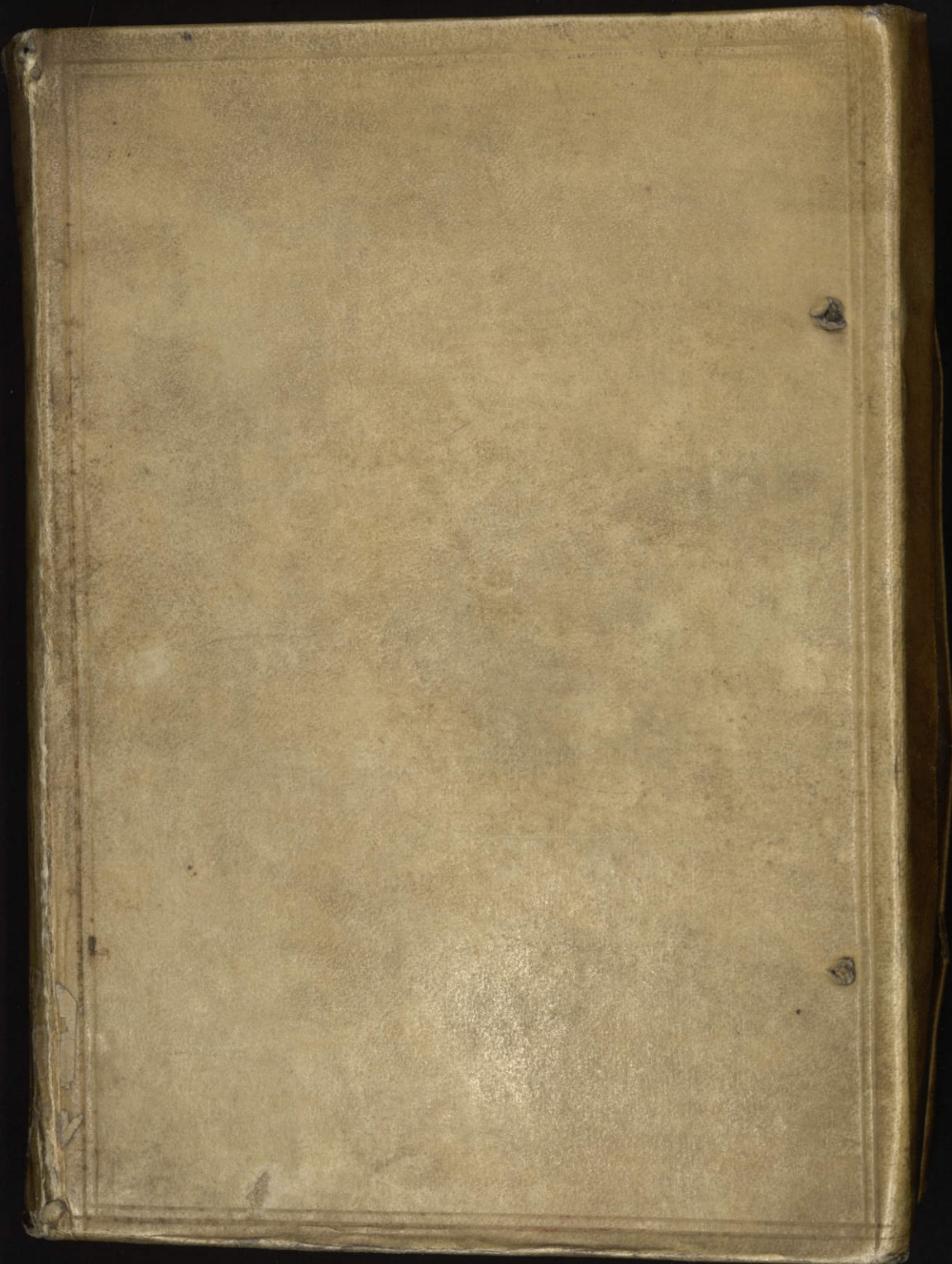

xrite

Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and appears to be a list or index of some kind.

243

Inc 243

- p. 1 INNOCENTIUS III. - De Miseria humanae conditionis. - Paris [Pasquier Bonhomme], 1480. 4° .
Pell 6300
- p. 2 Stella clericorum [Paris, G. Mittelhus, s.d.).
- 4°. échangée avec la Bibl. nat. en 1895.
Pell 10770
- p. 3 ANTONIUS de RAYMONDIA. - Libellus contra beneficiorum reservationes. - Paris, G. Marchant,
c. 1498. 4°.
Pell 9778 = 9779
- p. 4 Laus caritatis. - [Paris, A. Caillaut, c. 1485-90]. - 4°.
Pell 7014
- p. 5 MAGISTRI (Martinus). - Expositio super Salve Regina. - [Paris, Antoine Caillaut, c. 1483].
- 4°.
Pell 7328
- p. 6 GUILLELMUS de GOUDA. - Expositio mysteriore missae. - [Antwerpen, Govaert Bac, post 1500].
- 4° .
Pell 5577
- p. 7 AEGIDIUS DELPHUS. - [Epistola divi Pauli ad Romanos... decantata]. - Paris, J. Bade, 1507.
4°.
- p. 8 ALLIACO (Petrus de). - Meditationes circa psalmos poenitentiales. - [Paris, Antoine Caillaut, c. 1485-90 ?]. - 4°.
Pell 524

- p. 9 [Canones apostolorum] Canon apostolicus qui qua-
gesimus. - Paris : A. Wechel, 1556. - 4°
- p. 10 MAYEUC (Yves. - Questio perpulchra ... - Paris,
Jean Petit, c. 1515. - 4° .
- p. 11 Passio secundum legem debet mori. - S. l.; n.d.
Cop. 4622
- p. 12 BONAVENTURA, S. - Soliloquium - Paris, G. Marchant,
[1483]. - 4° .
Pell. 2673
- p. 13 Cordiale quattuor novissimorum. - Genève,
[Jean Croquet, c. 1481]. - 4°
Pell. 5072
- p. 14 NICODEMUS. - Evangelium. - [Köln, Cornelius de
Zyrickzee c. 1499-1500]. - 4°.
Goff N-47
- p. 15 MARCELLUS. - Passio Petri et Pauli apostolorum. -
[Köln, Cornelius de Zyricksee, c. 1499]. - 4°.
Pell. 7527
- p. 16 RICHARD (Pierre). - Contra non recte de ejusdem
beati Petri martyrio sentientes libellus. -
Paris, Josse Bade, 1518. - 4°.
- p. 17 [Recueil de poèmes latins]. 8 ff. mss. 16e s.

XVe s. n^o ~~243~~
243

243 2e partie

Stella clerrorum.

clrd. iii 4.

Double du 318. 2e partie

Echange fait en 1895
avec la Bibliothèque Nationale.

101. 11. 11. 0

11. 11. 11.

piece 2. mg de 15 f. blanc.

11. 11. 11.

11. 11. 11.

11. 11. 11.

11. 11. 11.

11. 11. 11.

11. 11. 11.

11. 11. 11.

11. 11. 11.

14802 dicit

243

Primi libri incipiūt capla.
De miserabili humane cō
ditionis ingressu.
De vilitate matie de qua
formatus est homo.
De cōceptiōe ifātis quali
cibo ꝛcept⁹ nutatur i vfo
De ibecillitate infantis.
De dolore partus et eiula
tu nascentis.
Qualē fructū hō ꝓducit.
De breuitate huius vite.
De incōmodis senectutis.
De labore mortalū.
De diuerso studio sapiētū
De variis hoīꝝ studiis.
De diuersis anxietatibus
De miseria pauperis ꝛ di
uitis.
De miseria seruoꝝ ꝛ dñoꝝ
De miseria continentis et
coniugati.
De miseria maloꝝ ꝛ bono
De hostibus hoīs. rū.
Qd corp⁹ dicit carcer aīe
De breui leticia.
De inopinato dolore.
De vicinitate mortis.
De terrore sōnioꝝ.
De cōpassione.
Qd inumere sunt species
egritudinum.
De subitis infortuniis.

De diuersis tormentorum
generibus
De quod horribili facioꝛe
De quad muliere q̄ come
dit infantē suū.
Qd qñqꝝ punit innocēs ꝛ
nocens absoluitur.

Secundi libri incipiunt
capitula.

De culpabli humane con
ditionis progressu.
De cupiditate.
De iniquis muneribus.
De acceptione personarū
De venditione iusticie.
De insaciabli desiderio cu
pidozum.
Quare cupid⁹ non potest
faciari.
De falso noīe diuiciarum
Exēpla cōtra cupiditatē.
De iūqua possessiōe diciaz
De cōtēnenda possessione
diuiciarū.
De auaro et cupido.
Cur auaricia dicatur ser
uitus ꝛ dolorum.
De proprietatibus auari.
De gula.
Exēpla contra gulā.
De ebrietate.
Exempla cōtra ebrietatē.

a.2.

De Paris. op. h. m. m.
Ex. Am. An. Spas.

De luxuria.
De generalitate luxurie.
De diuersis ſpēbz luxurie
De coitu contra naturam
De pena huius ſcleris.
De ambicioſo.
De nimia concupiſcentia
ambicionis.
Exemplum de ambicioſo
Qđ breuis ē et miſeria vi
ta magnatum.
De diuerſis proprietatibz
ſuperborum.
De ſupbia ⁊ caſu luciferi
De arrogantia ſuperboꝝ
Cōtra fraudē abicioſoꝝ.
De pprietatibz arrogātū
De ſuperfluo cultu.
Cōtra ſuperfluū ornatū.
Qđ plus deſertur veſtibz
q̄ virtutibus.
De ornatu perſone et mē
ſe ⁊ domus.

Tercii libri icipiunt cplā

De dānabili humane con
ditionis egreſſu.
De doloribus quos mali
patiuntur in morte.
De putredine cadauerū.
De triſti meōzia dānatoꝝ
De diuerſis penis inferni
De igne gehennali.

De tenebris inferni.
De conuerſione penarum
De diſſidentia dānatoꝝ
Cur reprobi nunq̄ liberē
tur a penis.
Teſtionia de ſuppliciis.
De die iudicii.
De precedēte tribulatiōe.
Qualiter dñs veniet ad
iudiciū.
De potentia et ſapia et iu
ſticia iudicis.
De diuino iudicio.
Quod nichil proderit dā
nandis.

Incipit liber lotarij leuite ⁊ cardinalis de uilitate cō
ditiōis hūane. Qui lotarius postea innocentius papa
tercius dictus est.

ñō p̄i k̄imo. p. dei gr̄a portuēsi ep̄o. Lotari⁹ i
dign⁹ dyacon⁹ gr̄az i p̄nti ⁊ gliaz i fūto. Mo
dicū oci qđ it̄ mltas āgustias nup̄ ea quā no
stis occasiōe captauī. nō ex toto me p̄terit oc
ciosū. Sz ad dep̄rimēdā sup̄biā q̄ caput ē oīz uicioꝝ vt
litate hūane cōditiōis v̄tūq; descripsi. Titulū āt opus
culi p̄ntis v̄rō nōi dedicaui. rogās ⁊ postulas vt si qđ i
eozā discretio dignū iuenerit dīne gr̄e totum ascribat
Sivō p̄nitias v̄rā suggesserit dignitatē hūane nature
christo fauēte describā. Quatinus ita per hoc humiliet̄
elat⁹ vt per illud huilis exaltetur.

Incipit prim⁹ liber de miserabili hūae p̄ditiōis i gressu
Clare devulua mals egressus sū vt vide
rē laborē ⁊ dolorē. ⁊ p̄sumerēt i cōfusiōe
dies mei. Si talia de se locur⁹ est ille quē
ds sāctificauit i vtero. qualia loquar ego
de me quē m̄r mea genuit i pet̄o. heu me
dixeri m̄r mea qđ me genuisti. filiū ama
ritudis ⁊ doloris. quare nō i vulua mortu⁹ sū egressus
ex v̄to nō statim p̄i. Cur exceptus genib; lactat⁹ vberib;
nat⁹ i p̄bustioēz. ⁊ cibū ignis Utinā infect⁹ fuisse i v̄to vt
fuisset in m̄r mea sepulcrū et vulua ei⁹ cōcept⁹ et̄nus. fu
isse ei quasi n̄ esse dev̄to trāslat⁹ ad tumulū Quis ḡ det
oclis meis fōtē lacriaz vt fleā. miserabilē hūane cōditi
ōnis i gressū. culpabilē hūane cōditionis. p̄gressū. dam
nabilē hūane dissolutionis egressū. Cōsideraueri ergo
cū lacris de quo factus est hō. qđ faciat homo. quid fu
tur⁹ sit hō. Sane format⁹ de terra. Conceptus in culpa.
Natus ad penā agit p̄raua que nō licet Turpia que nō
decent. Vana q̄ nō expediūt. fiet cibus ignis. escav̄mis
massa putredinis. Exponā id plan⁹. edisserā plenius.

format⁹ est hō de puluere. de luto. de cinere. quodq; villi
us ē de spurcissimo spmate. Concept⁹ i purltu carnis.
in feruore libidinis. in fetore luxurie. quodq; deteri⁹ in
pecti labe. Natus ad laborē. dolorē. timorē. quodq; mi-
serius est ad mortē. Agit praua: quibz offendit deū. of-
fēdit proximū. offēdit seipsū. Agit turpia: quibz polluit
famā. polluit psonā. polluit psciaz Agit vana: qbz negli-
git seria. negligit vtilia. negligit necessaria. fiet cibus t-
gnis qui semper ardebit. 7 vret inextinguibilis. Escā
vermis qui semper rodit 7 comedit immortalis. Massa
putredinis q̄ semper fetet. que fordet horribilis.

De vilitate materie de qua format⁹ est homo.

Ornauit igit d̄s hoiez de limo terre q̄ ceteris i
f dignior ē elementis. planetas 7 stellas fecit de
igne. flat⁹ 7 v̄tos fecit de aere. p̄sces 7 volucres
fecit ex aqua. hoies 7 iumenta fecit de tra. Cōsiderās a-
quatica sevilē iueniet. Cōsiderās aeria seviliorē agnos-
cet. Cōsiderās ignea se vilissimū reputabit. Nec valebit
se parificare celestibz. nec audebit se p̄ferre frenis qz se
parē iumētis iueniet silē recognoscet. Un⁹ ē ei infir⁹ hoī
nū 7 iumētōz 7 equa v̄tusq; cōditio. 7 nichil habet hō
iumētō apl⁹. De tra orta sūt: nō cuiusq; hois. s; sapien-
tissimi salomois. Quid est igit hō nisi lutū 7 cinis. Hic
ei hō dicit ad deū. Memēto q̄so q; sicut lutū feceris me
7 i puluerē reduces me. hic 7 dicit d̄s ad hoiez. Cinis
es. 7 i cinerē reuertes. Cōparat⁹ ei luto. 7 assilat⁹ sū fa-
nille 7 cinerī. Lutū efficit ex aqua. 7 puluē vtroq; manē-
te. Cinis at fit ex igne 7 ligno vtroq; deficiēte. Expressū
misteriū s; alias exprimēdū. Quid g^o lutū supbis de q^o
pulus extolleris. Un⁹ cinis gliaris Un⁹ illō forsitā r̄de-
bis q; adā fuit de limo fre format⁹. tu at ex hūano seie
pcreatus. At ille fuit formatus de terra. sed virgine. tu
aūt creat⁹ de seie sed imūdo. Quis ei potest facē mūdū
de imūdo pceptū seie. Quis hō ēvt immaculat⁹ sit 7 iust⁹

4
appareat natus ex muliere. Ecce ei i iniquitatibus et i peccatis peperit me mater mea. Non in vna tantum iniquitate. Non in vno tantum delicto: sed in multis iniquitatibus et i multis delictis. i delictis et iniquitatibus propriis. i delictis et iniquitatibus alienis.

De conceptione infantis.

Et at duplex conceptio. vna seminum. altera naturarum. Præa fit i promissis. Secunda i contractis. Præa i primis. plures contrahit i secunda. Quis ei dicit i cubitum conjugale nunquam oino committi sine pruritu carnis sine feruore libidinis. sine fetore luxurie. Vnde maculae et vitiant seia concepta fedant. ex quibus anima tandem ifusa contrahit labem peccati. maculam culpe. sordem iniquitatis. sicut ex vase corrupto liquor ifusus corrumpitur. et pollutum contingens ex ipso tactu polluit. Habet ei anima tres naturales potentias siue tres naturales vires. rationalem vt discernat inter bonum et malum. irascibile vt respuat malum. concupiscibile vt appetat bonum. Iste tres vires tribus oppositis vitiis originalem corrumpunt. Vires rationalis per ignorantiam vt si discernat inter bonum et malum. Vires irascibilis per iracundiam vt respuat bonum. Vires concupiscibilis per concupiscentiam vt appetat malum. Prima gignit delictum. Ultima parit peccatum. Media delictum grauat et peccatum. Est ei delictum non facere faciendo. peccatum agere non agendo. Hec tria vitia contrahuntur ex carne corrupta per tres carnales illecebras. In carnali quippe commercio rationis sopor ituit vt ignorantia seinetur. Libidinis irritat prurit vt iracundia perpageat. voluptatis faciat affectus vt concupiscentia contrahat. Hic est tyrannus carnis. lex membrorum. fomes peccati. langor nature. pabulum mortis sine quo nemo nascitur. sine quo nemo moritur. Qui si quando transit reatu: semper tamen remanet actu. Si ei dixerimus quoniam peccatum non habemus: nos ipsos seducimus. O grauis necessitas et infelix conditio. Nunquam peccemus peccato constringimur. et nunquam delinquamus delicto tenemur.

Per unū hoīez mors ī hūc mundū itrauit. ⁊ per pctfē
in oēs hoīes mors pertrāsiet. an non p̄s comederunt
uā acerbā ⁊ dens filioꝝ. ⁊c.

Quali cibo conceptus nutriatur in vtero.

Ed attendendū q̄ cibo cōceptus nutriat ī vtero
p̄fecto sanguie mēstruo qui cessat in seina post
ceptū vt conceptus nutriat ī vtero q̄ fert esse tā detesta
bilis ⁊ imund⁹ vt ex ei⁹ contactu fruges nō germinant.
arescant arbusta. moriāt herbe. amittāt arbores fetus.
Si canes inde cōmederint in rabiē referant. Concepti
fetus ex seina ⁊ cibo tali viciū contrahunt vt leprosi et
elephanti ex hac corruptiōe nascant. Uñ scōz legē mo
saicā mulier q̄ mēstrua patit: reputat imūda. ⁊ si q̄s ad
mēstruā accedet iubeat infici. ac p̄t imūdiciā mēstru
oꝝū p̄cipit vt mulier si masculū pareret quadragesima
dies a tēpli igressu cessaret. si vō feminā. septuaginta.

De imbecillitate infantis.

¶ Clare ḡ data est lux misero ⁊ vita his qui sunt ī
amaritudine aīe felices illi q̄ moriunt aīq̄ oriant
p̄ius mortē scientes q̄ vitā scientes. Quidā ei tā de
formes ⁊ pdigiosi nascunt vt nō hoīes s̄z abhoiatioēs
potius videant Quibz forte melius fuisset prouisū si nū
q̄ prodūssent ad visū q̄si vt monstra monstrāt. ⁊ ostē
tui ostendunt. pleriq̄ vō dinuti mēbris ⁊ sensibus cor
ruptis nascunt. amicoꝝ tristitia. parentū infamia. ve
cundia p̄pinquoꝝ. Quid hoc particularit̄ dixeri de q̄
busdā cū ḡnalit̄ oēs s̄n scia. s̄n cibo. s̄n v̄tute nascamur
flebiles debiles ibecilles parū a brutis distātes ymo mi
nus in multis habentes. Nā illa stat̄ vt exorta s̄nt gra
diunt. Nos aut̄ nō solū erecti pedibz nō incedim⁹ verū
incuruati manibz nō reptamus.

De dolore partus ⁊ eiulatu nascentis.

¶ es nascunt eiulantes vt nate miserā exprimant
mascul⁹ vō recent̄ nat⁹ dicit a. scia vō dicit e. v. St.

dicent e vel a. quotquot nascent ab eua. Quid e igitur
eua nisi heu a. Utrūq; dolentis e interiectio doloris ex
primens magnitudinē. Hinc ei añ pctm̄ nrā parens vi
rago. post pctm̄ eua meruit appellari ex q̄ sibi dictum
audiuit in dolore partes. Nō e dolor sicut parturientis
Uñ rachel p̄ nimio dolore partus emisit. ⁊ moriēs vo
cauit nomē filiū sui benniom. i. filiū doloris. Uxor sine
es subitis doloribz irrūpentibz pepit simul. ⁊ p̄it ⁊ in
ipso articulo mortis vocauit filiū suū naboch. i. filiū me
rozis. Mulier aryt naufrag⁹ cū parit esticia habet. Cū
vō peperit iam nō memit pressure propter gaudiū. qz
natus est hō i mundū. Eccepit aut mulier cū imundis
cia ⁊ fetore. parit cū tristitia ⁊ dolore. nutrit cū angus
tia ⁊ labore. custodit cū instantia ⁊ timore.

De nuditate ⁊ vestitu infantis.

Udus egredit. ⁊ nud⁹ regredit. pauper accedit ⁊
n paup̄ recedit. Nud⁹ inq̄t egressus sū devto ma
tris mee. ⁊ nud⁹ reuertar illuc. Nichil itulim⁹ in
hūc mūdū. haud dubiū qđ nec auferre qđ possum⁹. Si
qđ at̄ indut⁹ egredit attendat quale pferat indumentū
tpe dictu. turpi⁹ auditu. t̄pissimū visu. fedā scilz pellicu
lā sanguie cruentatā. hec est illa matia de qua thamar
inq̄t i partu quare diuisa e p̄p̄ te matia. ⁊ ob hāc cām.
vocaui nomen ei⁹ pharea qđ iterpretat̄ diuisio.

Qualē fructū homo producit.

Uilis hūane cōditiois idignitas. idignavilitas
hūane cōditiois. herbas ⁊ arbores iuestiga Ille
de se pducunt flores frondes ⁊ fructus. ⁊ tu de
te lendes ⁊ pediclōs ⁊ lūbricos Ille de se fundit oleū
vinū balsamū. ⁊ tu de te sputū ⁊ vrinā ⁊ stercus. Ille
de se spirat̄ suauitatē odoris. ⁊ tu de te reddis abhoia
tionē fetoris. Qualis est arbor: talis e fructus. Nō enī
potest mala arbor bonos fruct⁹ facere. Quid e ei hō se
cūdū formā nisi qđā arbor euersa cui⁹ radices s̄t crines.

Truncus est caput cū collo. stipes est pectus cū aluo. Rami sunt vlne cū tybīs. frondes sūt digiti cū articulis. hoc est foliū quod vento rapitur.

De breuitate huius vite.

In primordio conditionis humane nō gētis ānis et ā-
i plus hoies vīrisse legunt. Sed paulatim vita
hoīs declinante dixit dñs ad noe Nō pmanebit
sps me in hoie in eñā. qz caro est. Eruntqz dies illius
centū viginti annoz qđ intelligi potest tā de terino vite
qđ de spacio penitēdi. Ex tūc ei rarissime hoies legunt
plus vīrisse. Sed cū magis ac magis vita rescinderetur
hūana dictū est a psalmista. Dies annoz nrōz in ipsis
septuaginta anni. Si aut in potentatibz octoginta anni
z āplus eoz labor z dolor. Nūc aut paucitas diez no-
stroz finiet breui. Dies nrī velot trāsierūt qđ a terente
tela succiditur. Hō natus de muliere breui viuens tpe
replet multis miseris. Qui quasi flos egredit z cōteri-
tur z fugit velut ymbra. z nūqđ in eod statu permanet.
pauci sic ad. xl. paucissimi ad. lx. annos perueniūt.

De incōmodis senectutis.

I qđ aut ad senectutē pcesserit statim cor ei affli-
s git. z caput pcutit. lāguet sps. z fetet anelitus. fa-
cies rugat. z statura curuat. caligāt oculi. z va-
cillāt articli. nares effluūt. z crines deficiūt. tremit tactus
z depit actus. dētes putrescūt. aures surdescūt. Senex fa-
cile prouocat. z difficile reuocatur. cito credit. z tarde
discredit. tenax. cupidus. estis. z qruus. velox ad loquēd.
tardus ad audiēdū. laudat ātīquos. z spnit modernos.
vitupat pns. z cōmēdat pteritū. suspirat. z anxia. tor-
pet z ifirmat. Audi pphāz dicētē. Multa senē circūue-
niūt icōmoda. zc. Porro nec senes cōtra iuuenē glient.
nec isolefcāt iuuenes cōtra senē. qz qđ sumus iste fuit eri-
mus. qñqz quod hic est.

De labore mortaliū.

5
Nis nascit ad volād. z hō ad laborē. cūcti dies
ei laboribz z erūnis pleni sūt. nō p noctē q̄scit
mens ei. Et hō nōnevanitas. Nō ē q̄q̄ sū labo-
re sub sole. nō ē sū defectu sub luna. Non est sū vanitate
sub tpe. Tps ei est moza mot⁹ rez mutabiliū. Vanitas
vanitatū inq̄t ecclastes z oia vanitas. O q̄ varia sunt
hoīz studia q̄ diuersa exercicia. vnus est tñ oīz finis. z
idē effectus. labor z afflictio spūs. Occupatio magna
creata est oibus hoibus. z iuguz graue sup filios adam
a die erit⁹ de ventre matris eorū vsqz ad diē sepulture i
matrē oīz.

De diuerso studio sapientū.

Erscrutantē sapiētes. z iuestigāt alta celi. latera
p fre. pfunda maris. de siglis disputēt. de cūctis
ptractēt. discāt. sperēt. doceāt. z qd ex hac occu-
patione nisi p laborē z dolorē z afflictionē sps iueniēt.
Nouerat hō expimēto q̄ dicit. Dedi cor meū vt scirē pru-
dentia atqz doctrinā errores z stulticiā. Agnouī q̄ eēt
labor z afflictio sps eo q̄ i mltā sapia mltā sit idigna.
z q̄ addit sapiaz addit z laborē. licet ei oporteat idagā
tē mltis isudare vigiliis z inuigilare sudoribus. vix tñ
est tā vile quitq̄ vix tā facile quod ad plēnū intelligat
z ad liquidū cōprehendatur. nisi forsz illud pfecte scia-
tur. qz quod nichil scitur perfecte q̄q̄ ex hō insolubilis
redargutio consequat. Qm̄ corp⁹ quod corrūpit aggra-
uat aiaz z depmit terrena inhabitatio sensū multa cogi-
tantē. Audi quid super hoc dicat salomon. Luncte res
difficiles non potest eas homo explicare sermone. Est
hō qui diebus ac noctibus nō capit oculis sōnū z nul-
lā operū dei potest iuenire rōnē. z q̄to pl⁹ laborauerit
ad q̄rendū: tñ min⁹ iueniet. Deficiūt gō scrutantes scruti-
nio qm̄ accedit hō ad cor altū. z exaltabit ds. Perscu-
tator ei maiestatis opprimitur a glia. q̄ magis itelligit
magis dubitat. z ille v̄det plus sape: qui plus desipit.

Plus g° scire ē scire qđ nescias fecit aūt dō hoīez rectū
z ipse se miscuit in infinitis q̄stionibus.

De variis hoīz studiis.

Urrūt discurrūt mortales p̄ sepes z semitas .as
cēdūt mōtes .trāscēdūt colles .trāsuolāt rupes
puolāt alpes .trāsgrediunt̄ foueas .igrediunt̄
cauernas .rimant̄ viscera fre .pfūda maris .icerta fluuis .
opaca neōris .iua solitudis .exponūt sevētis z ibribus
tonitruis z fluibz .fluctibz z pcellis ruinis z p̄cipicis
metalla cudūt z cōflant .lapides sculpūt z poliūt .ligna
succidunt̄ z dolant .telas ordiunt̄ z texunt .vestes icidūt
z cōsumūt .edificant domos .plantāt ortos .excolunt a
gros .plantāt vineas .Succendūt clibanos .extruunt
molēdia .piscant̄ .venātur .z aucupant̄ .meditant̄ .z co-
gitāt .cōsiliant̄ .z ornātur .q̄relant̄ .z litigant̄ .diripiunt
z furant̄ .decipiunt .z mercant̄ .contēdūt .z preliant̄ .et
innumera talia agunt vt opes congerant .vt questus
m̄ltiplicent .vt lucra sectentur .vt honores acquirant .
vt dignitates extollant .vt potestates extendant .Et h°
quoq̄ labor z afflictio mentis . Si m̄ non creditur sa-
lomoni credatur .Magnificauī iquit opera mea .z edi-
ficauī m̄ domos .z plantaui vineas .feci ortos z pome-
ria .z conseui cuncti generis arboribus .Extruxi m̄ pil-
cinas aquarū : vt irrigarē siluas lignorū germinantiū .
Possedi seruos z ancillas .multāq̄ familiā habui . ar-
menta quoq̄ z magnos ouīū greges vltra omnes qui
fuerūt añ me in iherl̄m .Loaceraui m̄ argentū z auxz
sbāz regū z puiciāz .feci m̄ cātores z cātātes z delici-
as filioz hoīz .cyphos z vrceolos i misterio ad vna sū
dēda . z supergressus sū opibz ōs q̄ añ me fuerūt i iherl̄m
Cū cōuertissē me ad vniuersa q̄ fecerūt manus mee . et
ad labores q̄bus frustra sudauerā vidi in oibz vanita-
tē z afflictionē animi . z nichil permanere sub sole .

De diuersis anxietatibus .

77
Quanta mortales angit anxietas affligit cura
sollicitudo molestat met^u exterrēt tremor cō-
q citat. horroz abducit. dolor affligit. cōturbat
ēsticia. tristat turbatio. pauper et diues ⁊ ser-
uus ⁊ dñs coniugat^r ⁊ p̄tinēs. deniq̄ bon^u ⁊ mal^u. ⁊ oēs
mundanis cruciatibz affligunt. ⁊ mūdānis afflictioni-
bz cruciant. Si ipi^u inq̄t fuerove m̄. ⁊ si iust^u nō leuabo
caput saturatus miseria et afflictione.

De miseria pauperis et diuitis.

pauperes autē p̄munt iedia cruciant erūna fa-
me siti frigoze ⁊ nuditate vilescūt ⁊ tabescūt
p sp̄nūt ⁊ p̄fūdunt. O miserabilis p̄ditio mēdi-
catif ⁊ si petit pudore p̄fūdit. ⁊ si nō petit ege-
state cōsumit. Sed vt mendicet necessitate cōpellit. deū
causat itquū q̄ n̄ recte didat. p̄ximū criatur malignuz
q̄ non plene subueniat. indignat̄ murmurat ⁊ iprecat̄
Aduerte sup h^u sniaz sapientis Meli^u ē mozi q̄ idigere
⁊ etiā p̄rio suo pauper odiosus erit. Oēs dies paupis
malī. frēs hois pauperis oderūt eū. insuper ⁊ amici p̄-
cul recesserūt ab eo. Cū fueris felix multos numerabis
amicos. T̄pa si fuerint nubila sol^ueris Prohpudor se-
cundū fortunā extimat̄ p̄sona. cū poti^u secūdū personā
sit extimanda fortuna. tā bon^u reputatur vt diues. tam
malus vt pauper. Cū poti^u tā diues reputand^u sit vt bo-
nus. tā pauper vt malus. Diues autē superfluitate resol-
uitur. et iactantia effrenatur. currit ad libitū. et corruit
ad illicitū. ⁊ fluunt instrumenta penaz q̄ fuerunt oble-
ctamenta culparū. labor in acquirendo. timor in possi-
dendo dolor in amittendo mentē eius semper fatigat ⁊
affligit. Ubi est thesaurus tu^u ibi est cor tuū. sed de hoc
plenius in sequentibus dicemus.

De miseria seruorū et dñorū.

Eruus minis terre angariis fatigat plagis
affligit opibus spoliatur. q̄ si nō habet h̄rē p̄pel
lit. ⁊ si habet cogit non h̄rē. Culpa dñi serui-
pena. culpa serui dñi p̄da. q̄qd̄ delirāt reges
plectūt achiui. Uena° leois onager i hēmo. Sic pasqua
diuitū paupes. O extrema cōditio seruitutis nata libe-
ros genuit s̄z fortuna seruos p̄stituit. Seru⁹ cogit pati ⁊
nemo sinit cōpati. dolore cōpellingimur. ⁊ nemo condolē
permittit. si ipse nō suus est vt memor sit sibi. Miseri q̄
castra sequunt. qz miserū est aliena viuere. quadza. i. ex
p̄sa. Dñs at si crudelis ē illū oportz veri p̄p̄ neq̄ciā sub
iectoz. Si imitit ē p̄tigit illū contēni p̄p̄ insolētiā subiec-
tozū. Seuerū ḡ metus affligit māsuetū vilitas paruip̄-
dit. Nā crudelitas parit odiū. ⁊ familiaritas parit p̄tē-
ptū. familiaris enī cura fatigat ⁊ domestica sollicitudo
molestat. Oportz ei sēp eē paratū. vbiqz munitū. vt pos-
sit malignatiū insidias p̄cauere. oppugnatiū iniurias
propulsare. hostes contertere. ciues tueri. nec sufficit
diei malicia sua. sed dies diei laborē eructat. ⁊ nor noc
ti sollicitudinē indicat. dies ḡ laboriosi dicunt. et noc-
tes expendantur insomnes.

De miseria continentis ⁊ coniugati.

I potest ignis nō vrē potest caro nō p̄cupiscē.
q̄ q̄tūcūqz pugnet nūq̄ tñ ex toto ille iebuse⁹
f potest expelli. naturā expellas furca tñ vsz re-
currat. Nō os iqt̄ capiūt v̄bū istud: s̄z q̄ potest
cape capiat. Un̄ cū ds ipse de cētis p̄t̄ficalibz idumē
tis iussisset vt moyses ⁊ aarō ⁊ filios ei⁹ vestiret de solis
feōzalibz nō p̄cepit. s̄z ait vt ipi feōzalibz v̄fent cū igze
derent tabernaclm̄ testionū. sed aplūs inq̄t nolite frau-
dare inq̄t inuicē nisi forte ex cōsensu ad tps vt vacetis
ozōni. ⁊ iterū. Reuertimini i ipsū: ne temptet vos satha-
nas p̄p̄ icōtinētiā v̄zāz Mel⁹ est ei nubē: q̄ v̄zi. pugnat
ḡ cōtra cōtinētiā angel⁹ sathane q̄ carnalit̄ stimulat.

z grauiſ colatizat ignē naſe ſuggeſtionis flatu ſuccēdit
materiā apponit. facultatē t̄buit. z oportuitatē miſtra t
pugnat z ſpes q̄ ſubito viſa facile cōcupiſcit. Un̄ cū dō
poſt meridiē deābularet i ſolario dom⁹ regie videns ex
aduerſo berſabee ſe lauātē miſit z tulit eā. et dormiuit
cū ea Porro q̄ cū vxore ē ſollicit⁹ ē q̄ ſūt mūdi. z diuiſus
ē. Diſtrahit ei p̄ mltas āguſtias z iūrias z inſollicitu-
dines varias diſſecat vt filiis vxori famulis z ancillis
neceſſaria q̄rat. z ſubmiſtret. tribulationes quoq; car-
nis habēt hu⁹ mōi. Uxor p̄tēdit hzē p̄cioſū ornamētū et
variā ſuplectilē. vt plurim⁹ ſepe ſit cult⁹ vxoris q̄ cēſus
mariti. alioq; p̄ dies z noctes plāgit z ſuſpirat garrit
z murmurat. Tria ei ſunt q̄ nō ſinūt hoīnē in domo p̄
manere. fumus. ſtillicidiū. z mala vxor. Illa inquit or-
natio procedit in publicū. hec ab oībus honorat. ego
miſera in cōuentu muliez ſola deſpicioz a cūctis contē-
noz. contra virū ſuū murmurat z dicit. Cur aſpiciebaſ
vicinā. quare cū ancilla loquebaris. De foro veniens
quid attuliſti. ſola vult diligere. ſola laudari. alteri⁹ amo-
rē ſuū aſſerit eſſe odiū. alterius laudē ſuū dedecus ſuſ-
picatur. amandū eſt oē quod diligit. odiendū oē quod
ſpernit. vincere vult. ſed vinci nō valet. famulari non
patit. ſz dñari molit. Lūcta vult poſſe ſilla nō poſſe Si
pulcra fuerit facile adamatur. ſi ſeda facile cōcupiſcit
S3 difficile cuſtodit quod a multis diligit. z moleſtū ē
poſſidere qd̄ nemo dignat hzē Ali⁹ facectis alius igenio
alius in libertate ſollicitat z ex alia parte capit qd̄ vn-
diq; inceſſit equ⁹. aſinus. boſ. z canis. veſtis. z lectul⁹
calix. z iurceolis pri⁹ probant. z poſtea p̄parant. Spō-
ſa vero vir tandē oſtenditur ne prius diſpliceat q̄ du-
catur. Verū quid prodeſt diligens cuſtodia cum vxor
impudica ſeruari non poſſit. pudica non debeat. Sed
illavere pudica dicenda eſt cui licet peccare ſed noluit
qualiſcūq; caſus obuenerit neceſſario ē habēda. ſi ſeda.

si fetida. si egza. si fatua. si superba. si iracunda. si quōlz
viciosa. pp̄ solā fornicationē potest vxor a viro ditti. sz
nec dittens aliā potest ducē. nec dissa alii potest coplari
Nā q̄cūq; diserit vxorē suā nisi ob fornicatiois causā. z
aliā duxerit mechat. Qd̄ si vxor a viro discesserit manē
debz inupta. āt viro suo recōsiliari. Silit̄ vir si discesserit
ab vxore graue nimis ē pond' cōiugii. Nā stult' z ipius
est q̄ tenet adulterā. z patron' est turpidis qui celat cri
men vxoris. sed si dimittit adulterā absq; sui culpa pu
nit: qm̄ illa viuēte cogit ptinē. Prop̄ qd̄ z discipuli xpo
dixerūt: si ita est cā hōi nō expedit nubere. Quis v̄m̄q;
equanimis potuit sustinere riuale. Sola suspicio zeloti
pūvehement affligit. Nā licz scriptū sit. Erūt duo i car
ne vna. zelus tñ viri duos i carne vna nō patit.

De miseria bonoz et maloz.

n On ē ipius gaudē. dicit dñs: qz per q̄ peccat
hō p̄ hec z torq̄tur. Uermis ei cōscie nūq; mo
rit. z ignis rōnis nō extiguit. Uidi eos q̄ opā
tur iūqtatē. z seinant dolozes. z metuunt eos
flāte deo perisse z spū ire ei' eē cōsūptos. Supbia iflat
iuidia rodit. auaricia stimulat. ira succēdit. angit gula.
dissoluit luxuria. ligat mendatiū. maculat homicidiū.
Sicz ceta vicioz portēta: vt q̄ sūt hoiz oblectamēta pec
cādi. deo sūt istrumēta puniēdi. Inuid' alitius marcessit
rebz opimis. sed iuidia siculi nō inuenē tirāni maius
tozmētū. viciū ei' corrupit naturā. aplō teste q̄ ait. quia
euanuerūt i cogitationibz suis obscuratū ē isipiens cor
eoz. p̄opter quod tradidit illos d̄s in desiderio cordis
eoz. i inuidiciā vt ptumeliis afficiāt corpa sua. z sicut n̄
reprobauerūt deū h̄rē i noticia: tradidit illos d̄s i re. p̄
bū sēsū vt faciāt ea q̄ nō cōueniūt. sz z q̄ pie viuē volūt
i christo p̄secutioēz patient. Scī nāq; ludibria z vbera
erpti isup z viciā z carceres lapidati sūt. secti sūt. tēpta
ti sunt. z in occisione gladii mortui sunt p̄o domino.

9

Circuierunt i melottis .z in pellibz caprinis egētes an-
gustiati afflicti qbus dign^o nō erat mūd^o In solitudinē
bz errantes in montibz .z in spelūcia .z i canernis frē.
piculis fluminū .piculis latronū . periculis ex gñe .picu-
lis ex gentibz .periculis ex falsis fratribz . in labore . in
erūna .i vigiliis mltis . in fame . in siti . in frigorez nudi-
tate . in angustiis multis . Justus ei abnegat semetipsū
crucifigens mēbra sua cū viciis .z cōcupiscenciis vt sibi
mund^o crucifixus sit .z ipse mundo Nō habet hic ciuita-
tē manentē . sed futurā inquirat . sustinet sclm̄ tāq̄ exiliū
clausus in corpore tāq̄ in carcere . Incola ego inq̄t sū i
terra .z pegrinis sicut ōs patres mei . Remitte me vt re-
frigerer plusq̄ abea .z āplius nō ero . heu m̄ qz incolat-
us meus plōgatus ē habitauī cū hitantibz cedar mul-
tū incola fuit aīa mea . Quis ifirmatur .z ego non infir-
mor . Quis scandalizatur .z ego nō vroz . Nā peccata p-
rimoz sunt iustoz . hoc est irriguū . quia caleph axe de-
dit filie sue in dotē .

De hostibus hominis .

Illicia est ergo vita hoīs super terrā . An nonne
m vera milicia cū multiplices hostes vndiqz sēper
insidient vt capiant . persecunt vt perimant .
Demon .z hō .z mūdus et caro . demon cū viciis . homo
cū bestiis . mūdus cū elementis . caro cū sensibus Caro
namqz concupiscit aduersus spm̄ .z spūs aduersus car-
nem . Verū nō est nobis colluctatio aduersus carnem
z sanguinem sed aduersus spūalia nequicicie in celesti-
bus aduersus rectores tenebrarum . Aduersarius enim
noster diabolus tamq̄ leo rugiens circuit querēs quē
deuoret Accēditur ignea tela nequissimi Mors ingre-
ditur per fenestras . oculus aīam dep̄datur . pugnat or-
bis terrarū cōtra insensatos . gens contra gentem .z re-
gnū aduersus regnū . terremotus magni per loca pesti-
lencie .z fames terroresqz de celo et tempestates . terra
b.i.

producit spinas et tribulos. aqua pcellas et fluctus. aer
tempestates et tonitrua. ignis conuersiones et fulgura.
Maledicta inquit terra in opere tuo spinas et tribulos
germinabit tibi. In sudore vultus tui vesceris pane
tuo donec reuertaris in terram quia terra es et in ter-
ram ibis. Insidiatur aper de silua et singularis ferus
depastus est eam. Lupus et visus pardus et leo tigris et
onager cocodrillus et griffus serpens et coluber basilis-
cus et aspis cerastes et draco scorpiones et vipere. Sed
etiam landes et pulices et pediculi scinifes et musce scra-
pones et vespe pisces et volucres. Nam qui creati su-
mus vt dominaremur piscibz maris et volatilibz cele-
stibus et vniuersis animantibus que mouentur in terra nunc
damur illis in predam damur in escam. Scriptum est
eni Dentes bestiarum imittam in eos cum furore trahentium

Quomodo corpus dicitur carcer anime.

Infelix ego homo quis me liberabit de corpe
i mortis huius? Certe non vult educi de carcere qui
non vult exire de corpore. Nam carcer anime
corpus est de quo psalmista ait Educ de carcere animam
meam. Nusquam est quies et tranquillitas. Nusquam pax et se-
curitas. vbiqz timor et tremor. vbiqz labor et dolor. ca-
ro dum viuunt dolebit. et anima super semetipsum lugebit.

De breui dolore.

Uis vniuersum diem totam duxit in sua delectacio-
q ne iocunda. que in aliqua parte diei reatus con-
sciencie vel impetus ire vel motus concupiscentie
non turbauit. quem liuor inuidie vel ardor auaricie
vel timor superbie non verauerit que aliqua iactura
vel offensa vel passio non commouerit. quem denique visus
vel auditus vel actus aliquis non offendit. Rara a-
uis in terris nigroque simulina cigno. Audi super hoc se-
tenciam sapientis. A mane usque ad vesperam mutabis
tempus. Cogitationes varie sibi succedunt et mens rapitur.

in diuersa tenent tympanū ⁊ citharā ⁊ gaudēt ob soni
tū organi ducūt in bois dies suos ⁊ in pūcto ad ifernū
descendūt.

De inopinato dolore.

Imper enī humane leticie vel mundane tristi-
cia repentina succedit. ⁊ quod incipit i gaudio
desinit in merore. Mundana quippe felicitas
multis amaritudinibus est respersa Nouerat h° ille qui
dixerat. Risus dolore miscebitur ⁊ extrema gaudii luc-
tus occupat. experti enī sunt et liberi qui cum comede-
rent ⁊ biberent vinū in domo fratris sui p̄mogeiti re-
pente ventus vehemens irruit a regione deserti ⁊ con-
cussit quatuor angulos domus que corruēs vniuersos
oppressit Merito ergo pater aiebat. Versa est in luctū
cythara. ⁊ organū meū in vocem flentis Melius est g°
ire ad domū luctus q̄ ad domū cōiuii Salubre cōsiliū
in die bonorum non immemor sis malozū. Memorare
nouissima tua ⁊ in eternū non peccabis.

De vicinitate mortis

Imper vltimus dies p̄mus sed nūq̄ vltim⁹ di-
es p̄mus reputatur. cū tamen semp ita viuere
deceat tanq̄ mori semper oporteat. Scriptum
est enī Memor esto qz mors non tardat tempus prete-
rit. ⁊ mors appropinquat. Mille anni ante oculos mor-
rientis tanq̄ dies hestna que preterit Semper enī futu-
ra nascūtur semper presencia moriūtur ⁊ quidq̄ est p̄-
teritū totū est mortuū. Morimur g° semper dū viuim⁹
⁊ tūc tm̄ desinim⁹ mori cū desinim⁹ viuē Meli⁹ est ergo
mori vite q̄ viuē morti. qz nichil est vita mortalis nisi
mors viuēs. Un salomō. Laudauī magis mortuos q̄ vi-
uētes. ⁊ vtroq̄ feliciorē idicaui q̄ nec dū nat⁹ ē. Vita velo-
citer fugit ⁊ retineri non potest Mors at̄ istāter occur-
rit ⁊ ipediri nō valz Hoc ē mirablē q̄ q̄to pl⁹ crescit tā-
to pl⁹ decrescit. ⁊ q̄to pl⁹ vita p̄cedit tāto plus ad finē
accedit.

De terroze sompniozum,

Empus quod quieti concessum est non concedi
tur esse quietum. Nam terrent somnia. visioēs
cōturbant. ⁊ q̄q̄ non sint in veritate tristia vel
terribilia seu laboriosa que somniant somniātes tamē
in veritate tristantur terrentur et fatigantur in tantū
vt aliquando ⁊ dormientes lacrimantur ⁊ euigilantes
sepissime conturbantur. Aduerte quid super hoc dicit
elyaphat temanites in horrore visioīs nocturne qm̄ so
let sopoz occupare hoīem. pavor terruit me ⁊ tremoz
et omnia ossa sunt perterrita cū spūs me presente tran
siret inhorruerūt pili carnis mee Considera iob dicen
tē Si dixerō consolabitur me lectus meus ⁊ reuelabor
loquens mecum in stratu meo terrebit me per somnia
et per visiones horrore concuciens Nabugodonosor sō
niū vidit quod eum valde perterrituit et visiones capti
tis cōturbauerūt eū. Multas curas sequūtur somnia.
⁊ vbi multa somnia multe vanitates. Multos errare
fecerūt somnia ⁊ exciderūt sperantes in illis. Apparēt
enī frequēter turpes in somnis ymagines ex quibus p
illusiones nocturnas nō solum caro polluitur sed etiā
aīa maculatur Unde dñs in leuitico Si sit inquit inter
vos homo qui pollutus sit nocturno somnio egrediat̄
extra castra et non reuertatur prius q̄ ad vesperam la
uetur aqua et post solis occasum regrediatur in castra.

De compassione.

q
Uanto dolore turbamur quanto tremore con
cutimur cū amicoꝝ damna sentim⁹. Cū pentū
pericula formidamus Plus interdū sanus for
midine q̄ infirmus egritudine perturbatur. Plus hic
voluntarius affectu doloris q̄ is iuitus effectū lango
ris affligitur Verū est enī illud poeticū. res est solliciti
plena timoris amor Cui⁹ pectus tam ferreū cui⁹ cor tā
lapideū vt gemitus non exprimat lacrimas non effur

dat cū proximi vel amici moribū vel interitū intuetur
vt patienti non compaciatur ⁊ dolenti non doleatur.
Ipse ihesus cū vidisset mariā ⁊ iudeos qui cum ea vene-
rant ad monumētū plozātes infremuit spiritu ⁊ turba-
uit semetipsum ⁊ lacrimatus est Sed eo potius q̄ mor-
tuū ad vite miserias reuocabat Sciat autem se culpa-
biliter durū ⁊ dure culpabilem qui corporalem amici
sui mortē deplorat ⁊ spūalem aīe sue mortē non deflet.

De innumerabilibus spēbz egritudinū.

Undū a seculis tot egritudinū genera tot spe-
cies passionū phisicalis idustria potuit indaga-
re q̄ huāna fragilitas potuit tolerare. tolera-
bilem dixerim intoleranciam morborum. an tolerabi-
lem dixerim tolerancia Melius vtrūq̄ cōuererim Nā
intolerabilis est propter passionis acerbicatem ⁊ tole-
rabilis paciendi necessitatem De die in diem magis ac
magis natura corūpitur Ita q̄ multa fuerūt experimē-
ta salubria que propter defectū illius hodie sūt mortife-
ra Senuit iam mūdus vterq̄ macrocosmus ⁊ microcos-
mus. ⁊ q̄to prolixius vtriusq̄ senectus producitur tan-
to deterius vtriusq̄ natura turbatur.

De subitis infortuniis.

Abito cū non suspicatur infortuniū accidit. ca-
lamitas irruit. morbus inuadit. mors itercipit.

q̄ nullus euadit. ergo ne gloriaris in crastinū

Ignoras enim quid superuētura pariat dies Nescit hō
finem suū sed sicut pīsces capiūtur hamo suo ⁊ sicut a-
ues comprehendūtur laqueo sic homīes capiūtur tem-
pore malo cum eis exterminatio superuenerit.

De generibus tormentorum.

Uō dicam de miseris qui per innumera tor-
mentozū genera perimūtur. cedūtur fustibus
⁊ gladiis iugulantur. cremantur flāmis ⁊ la-
pidibus obruūtur. discerpūtur vngulis. ⁊ patibulis su-

spenduntur. torquentur unguibus et scorpiionibus flagellantur.
Artantur viculis et laqueis flagellantur. detruduntur carceribus
et ieiuniis macerantur. precipitantur et submerguntur. excori-
antur et distrahuntur. secantur et suffodiuntur. quod ad mor-
tem. quod ad gladium ad gladium. quod ad famem ad famem. qui ad
captiuitatem ad captiuitatem. crudele iudicium. imane sup-
plicium. triste spectaculum. datur in escam volatilibus celi
bestiis terre. piscibus maris. heu. heu. misere ma-
tres que tam infelices filios genuistis.

De quodam horribili facinore de quadam
muliere que comedit infantem suum.

Illud ergo horribile facinus licet inferere quod
Iosephus de Iudaica obsidione describit. Mu-
lier quaedam facultatibus et genere nobilis cum cetera
multitudine que confluerat in Ierosolimis communem cum
omnibus vel cum ceteris obsidionis casum ferebat. huius reli-
quas facultates quas de domo in urbem conuererat ty-
ranni penitus inuaserunt. Si quid vero reliquiarum vel re-
lictum ex magnis opibus fuerat quibus victum cotidianum
peruenire ducerat. irruentes per momenta perdonum satellites
rapiebant. pro quibus ingens mulier velut ex indignatio-
ne insaniam quaedam fatigabat. ita ut interdum perdones in-
necem suis maledictis cum iuicis instigarent. Clerum cum nec
irritatus quod nec miseratus illam perimeret et si quid
forte cibi fuisset ab illa. quesitum tamen ab aliis quereretur nec
iam usque fieret copia requireretur. fames autem dira visceri-
bus insisteret ac medullis et ad furorem iam famis inedia.
eam purgeret. pessimis usque consiliis contra ipsam iam arma-
tur iura nature. Erat enim sub verberibus pro uulso filius.
quem ante oculos ferens infelicis inquit matris. o infelicior
filius in bello fame ac direptione perdonum cui te reseruabo.
Nam si et posset vita sperari iugo tamen romane serui-
tutis vitemur. veni ergo o mi nate esto matri cibum. fu-
ror perdonibus. seculi fabula. que sola deerat claudibus.

indeozū. Et cū hec dixisset ptinus filiū iugulauit. Cū de
 nique igni sup positū torrēt. mediū quidē sumit. mediū
 cōseruat obiectū. Et ecce cōfestim p̄dones irruūt. cōbu-
 ste carnis odore cōcepto mortem minatur nisi sine mo-
 ra cibos quos paratos senserāt demonstraret. Tunc illa
 partem inquit optimā vobis reseruauī. Et cōtinuo q̄ su-
 perfuerāt membra reterit infantis. At illos repente in-
 gens horroz inuasit. z inanis quis aī irriguere vor-
 z faucibus interclusa. Illa vero truci vultu z ipis iam
 p̄donibz truculēciōz. Deus est hic iquit filius. Deus
 est iquit hic partus. z meū facinus edite. vel comedite
 ego iā p̄ioz comedi quem genui. Nolite vos effici aut
 matre religiosiores. seia aut molliozes. q̄ si vos pietas
 vincit z meos execranū cibos. ego que iam talibus pa-
 sta sum iterū pascat. Post hec illi territi tremētesq̄ di-
 cedūt z hūc solū ex omibus facultatibus misere matri
 cibum reliq̄runt.

Quod q̄nq̄ p̄iit inocēs z nocens absoluit.

¶ Eno se confidat expertem a pena qui se non
 nouit in munem a culpa. qui stat videat ne ca-
 dat. Nā sepe dannat inocēs z nocens absoluit
 p̄iit z ipi honozat. Ihesus crucifigit z barrabas li-
 berat. hodie vir q̄t̄ intilis. vir religiosus ypocrita. vir
 simp̄lex fatu⁹ reputat. deridet iusti simplicitas lāpas
 p̄tēpta ap̄ cogitaciōēs diuitū.

Incipit liber secūdus de culpabili humane
 cōditionis progressu.

¶ Ria maxie solēt hoies affectare. opes. vo-
 luptates. z honozes. De opibz p̄aua. De
 voluptatibz turpia. De honozibus vana
 p̄cedūt. Hic ei iohēs apl̄s ait. Nolite di-
 ligē mūdū neq̄ ea q̄ i mūdō sūt. qz q̄tq̄
 ē i mūdō aut p̄cupiscēcia caris ē aut p̄cupiscēcia oclōz
 vel supbia vite. Cōcupiscēcia caris ad voluptates p̄cu-
 .b.4

piscēcia oclōz ad opes. supbia vite ad honores ptinet
Opes cupiditatem generant z auariciam voluptates
pariūt gulam z luxuriam. honores nutriūt superbiam
z iactanciam.

De cupiditate.

n Nichil est auaro scelestius nichil iniquius q̄ a-
mare pecuniā. verbū est sapientis quod confir-
mat apostolus dicens. Qui volunt diuites fie-
ri incidūt in temptationes z in laqueū dyaboli z desi-
deria multa z inutilia et nociua que mergunt homies
in interitum et perditionem Radix enim oīum malo-
rum est cupiditas. hec sacrilegia cōmittit z furta. rāpī-
nas exercet z predas bella gerit z homicidia Symo-
niace vendit et emit Imq̄ petit z accipit iuste negocia-
tur et feneratur. Instat dolis z iminet fraudibz. dissol-
uit pactū z violat iuramentū. corzūpit testimoniū z p-
uertit iudicium.

De iūq̄is muneribus.

c Onfule pphetam euuāgelicū ysaiam. oīis in-
quit diligūt munera. sequūtur retributiones
pupillo non iudicant causa vidue non ingre-
ditur ad eos Non ipsi pcedūt retributiones quia nō iu-
dicant amore iusticie. sed retributiones pcedūt ipsos
quia iudicant amore pecunie Semper enī sequūtur re-
tributionem vel pmissionem vel spem. et ideo pupillo
non iudicant a quo nichil largitur aut promittitur vel
speratur O principes infideles socii furū quicūqz dili-
gitis muña z retributiōes Nūq̄ excucietis manū a mu-
nē nisi prius excludatis cupiditatē a pectore Ne vobis
inquit ppheta Principes eius quasi lupi p̄dam rāpīe-
tes z auare sectando lucra. principes eius muneribz iu-
dicant z sacerdotes in mercede docebāt z pphete eius i
pecunia diuinabant Ecce econtra dñs p̄cepit per moy-
sem Iudices z magistros constitues i omibus portis ei⁹
vt iudicent populum iusto iudicio nec in alteram par-
tem declinēt Non accipies pecuniā nec munera excecāt.

oculos sapientū. 7 mutāt verba iustozū. s3 iuste qđ iustū est psequaris 7 viues Dñs dicit iustū 7 iuste. quidam eī iuste qđ iustū est. alii. qđ est iustū iuste Rursus qđam iuste qđ iustū est. alii iuste qđ iustū est.

De acceptione personarum.

E vobis qui corrupti estis pacto vel precio qđ tracti amore dolo vel odio dicitis bonū malū 7 malum bonū ponentes lucē tenebras 7 tenebras lucem mortificantes aīas qđ non moriūtur mortificantes aīas qđ non viuūt. Nos enī non attenditis merita vel lucra causarū sed merita psonarū. non iura sed munera. non iusticiam s3 pecuniā. Non qđ ratio dicit sed qđ volūtas affectet. Non qđ lex sciāt sed qđ mēs cupiat. Nō inclinatis aīmū ad iusticiā. s3 iusticiā iclinatis ad aīz Ut qđ nō licz h° libeat. s3 vt liceat h° qđ libet Nūq̄ i vobis si plex est oclūs ita vt totū corp⁹ sit lucidū s3 aliquid semp amisceris fermētī qđ totā massam corripit. Pauperū cū mora causam negligitis. cām diuitū cū istancia promouetis. in illis rigozē ostēditis. cū istis ex māfuetudie dispensatis Illos cū difficultate respicitis. istos cū fauore tractatis Illos negligēter auditis. istos subtiliter auscultatis. Clamat pauper 7 nullus exaudit. loquit̄ diues 7 omēs applaudūt. Diues locutus est 7 omēs tacuerūt. verbū illius vsq̄ ad nubes pducēt Pauper locutus est 7 dicūt qđ est hic Et si se ostēderit subuertent illū Clamat vim paties 7 nullus exaudit. vociferatur. 7 nō est qui iudicet Si forte cām pauperū suscepitis illos remisse fouetis Lū aut̄ diuitū cām assumitis illos p̄tinaciter adiuuatis paupes despicitis diuites honoratis Istis reuenter assurgitis. illos despiciabiliter cōculcatis Si introierit in cōuentu vestro vir anulū habens aureū in veste candida 7 pauper in fordidō hitu. et itendatis i eū qui idutus est veste p̄clara 7 dixeritis ei tu sede hic bñ. pauperi vō tu sta illic at

sede sub scabello pedū meorū Nōne iudicatis apd vos
metipfos 7 facti estis iudices iniquarū cogitationū De
vobis enī et cōtra vos dicit propheta. Magnificati sūt
et ditati 7 ingrassati. cām pupilli nō dixerūt. 7 iudiciū
paupū nō iudicauerūt. sed in lege p̄cipitur. Nulla erit
distācia p̄sonarū Ita puū audietis vt magnū nec acci-
pietis cui⁹ q̄ p̄sonam quia dei iudiciū est Nō est enī ac-
ceptio personarum apud deū.

De venditione iusticie.

os autē nō gratis grām datis. nec iusticiā iuste
redditis. qe qui nō venit nō puenit Nec datur
nisi vendatur Sepe iusticiā tm̄ differtis q̄ liti-
gātibus totū aufertis. qz maior est sūptus expēse q̄ fru-
ctus sentēcie. Quid āt illis poteritis ī districto iudicio
respondere q̄ p̄cepit. Qd̄ gratis accepistis gratis date
lucrū in archa damnū in cōsciēcia. pecuniā capitis sed
aiam captiuatis Uerū quid p̄ficit hōi si vniū sū mūdū
lucraretur aīe vero sue detrimētū paciat. Aut quā da-
bit homo p̄mutacionē p̄ aīa sua frater non redimit re-
dimet homo 7 nō dabit deo placationē suā nec preciiū
redemptiois aīe sue laborabit in eternū 7 viuet adhuc
in finē Audite diuites. plozate vllulantes ī miseris ve-
stris que adueient vobis Iacobus apostolus ait. Diui-
cie vestre putrefacte sunt. vestimēta vestra atineis co-
mesta sunt. aurū 7 argentū vestrū eruginauit 7 erugo
eorū erit nobis in testimoniū 7 manducabit carnes ve-
stras sicut ignis. thesaurizatis vobis irā in nouissimis
diebz ecce merces oparioz vroz q̄ fuerūt mēsi regioēs
vzās q̄ fraudata est a vobis clamat 7 clamor in aures
dñi sabaoth itroiuuit. p̄pterea veritas p̄cipit. Nolite the-
saurizare vobis thesauros ī terra vbi erugo 7 tinea de-
molitur 7 vbi fures effodiūt 7 furantur.

De insatiabili desiderio cupidozū.

gnis iertiguibilis cupiditas ifaciablis Quis
 iūq̄ cupidus fuit voto cōtentus cū adipifcitur
 qđ optauerat defiderat amplioza Semper in
 biat inhabēdis nūq̄ ihabitit finē constituit. Infaciabi
 lis est oculus cupīdi z in partem iiquitatis nō faciabi
 tur. Auarus nūq̄ implebit pecūia. z qui amat pecuni
 as fructus non percipiet ex eis Infernus z p̄ditio nūq̄
 replent Similiter z oculi hoīnū infaciabiles Sāguis
 fuge due sūt filie dicentes Affer Affer. Nā crescit amor
 nūmi q̄tū ipa pecūia crescit.

Quare cupidus faciari nō potest.

Is scire o cupide quare semp es vacuus z nū
 q̄ ipleris aduerte Nō est plena mēfura q̄ q̄tū
 cūq̄ cōtineat ē adhuc capax ampliozis Sz hu
 man^o animus capax est dei. qm̄ qui adheret deo vn^o spi
 ritus est dei q̄tūlibet ergo cōtineat nūq̄ est plenus nisi
 deū habeat cui^o semper est capax. Si vis ergo o cupide
 faciari desine esse cupidus qz dū cupidus fueris faciari
 non poteris Non est conuencio lucis ad tenebras. neq̄
 xpi ad belial qz nemo potest seruire deo z māmone.

De falso noie diuiciarū.

falsa diuiciarū felicitas que diuitē veracit^{er} fa
 cit infelicem Quid est fallacius q̄ opes mūdi
 q̄ diuicie nūcupantur Opposita sunt esse diuit
 tem z egenū At opes mūdi nō auferūt sed afferūt ege
 statem Magis eni sufficit modicū paupi q̄ plimū diuit
 ti. qz vbi multe diuicie multi q̄ illas comedf. qđ et q̄tis
 magnates idigeāt ipemz freq̄t experioz Opes itaq̄
 nō factūt diuitē sz egenū Unde qđam versificatoz ait.
 Qui satis est qđ habet satis illū cōstat habere. Qui ni
 chil est qđ habet satis illū cōstat egere Ergo facit virt^{us}
 nō copia sufficientem. Et non paupertas sed mētis hy
 atus egentem.

Exempla contra cupiditatem.

Uam multos seducit cupiditas q̄ plures pdi-
dit auaricia. balaam asellam redarguit ⁊ pe-
dem sedētis attriuit quia captus cupiditate p-
rimoꝝ disposuerat maledicere isrl̄i. Ador populus la-
pidauit quia tulit aurū ⁊ argentū de anatemate iberi-
co. Naboth interemptus est vt chab vineam eius possi-
deret Siez̄i lepra p̄ofudit quia peciit ⁊ recepit argen-
tū ⁊ vestes sub noie helisei Judas laqueo se suspendit
quia vēdidit ⁊ tradidit xpm Ananiam ⁊ saphirā sub-
tanea mors extinxit quia de precio agri defraudauer̄
apostolū Edificauit tyrus munitionē suam ⁊ coacerua-
uit aurū quasi humū ⁊ argētū vt lutū plateaz̄ Sz ecce
dñs possidebit eā ⁊ p̄cuciet ī mari fortitudinē ei⁹ ⁊ hec
ignis deuorabit. De it̄qua possessiōe diuiciaz̄.

Erū est ergo q̄ sapiens p̄testatur. Multos per-
didit aurū ⁊ argentum. qui aurū diligit nō iu-
stificabit. ve illis qui sectantur illud Ecce ipsi
peccatores ⁊ abūdantes in seculo obtinuerūt diuicias
hinc veritas ipsa p̄cipiebat apostolis Nolite possidere
aurū neq̄ argentū neq̄ pecuniā in zonis vestris quia
sicut camelus non potest introire in foramen acus ita
difficile est diuitem intrare in regnū celozum. Arta est
enī via ⁊ angusta porta per quam intratur ad vitam
Apostolus ergo secutus veritatis regulam aiebat argē-
tū et aurū non est michi Ne ergo vobis qui coniūgitis
domū ad domū ⁊ agrum agro copulatis vsq̄ ad termi-
nū loci. Repleta est terra argēto ⁊ auro et non est finis
thesauroꝝ eius propter īiquitatem auaricie ei⁹ iratus
sum ⁊ percussi eum.

De licitis opibz̄.
Eterū abrahā diues fuit ⁊ iob locuples dauid
opulentus et tamen de abrahā dicit scriptu-
ra. Credidit abrahā deo ⁊ reputatum est ei
ad iusticiam et de Job quia non erat ei similis in terra
vir simplex et rectus ac timens deū ⁊ recedens a malo

De dauid autē. quia inuenit dñs virū iuxta cor suū. At isti fuerunt quasi nichil habentes :z omīa possidentes quasi nichil habentes secundū illud psalmiste. Diuites eguerunt z esurierunt. facilius enī inuenies qui diligit diuicias z non habeat. q̄ qui habeat z non diligit. Quia difficile est esse in igne et non ardere: difficilius possidere diuicias nec amare. Audi prophetam. a minore vsq̄ ad maiorē. omnes auaricie student. z a pphe- ta vsq̄ ad sacerdotē. cuncti faciunt dolū.

De incertitudine diuiciarū.

o Mnīs cupidus ꝓtra naturā nititur z mollitur. Natura nāq̄ pauperē adducit ad mūdū z pau- perē reducit a mundo. Nudū ei terra suscipit et nudū terra recipiet. Cupidus autē cupit. et curat fieri diues in mundo. Destruā inquit horrea mea. z maiora eis faciā z illuc congregabo omnia que nata sunt mi- chi Sed o stulte si hac nocte repetatur aīa tua a te que ante parasti cuius erunt. Thesaurizas. et ignoras cui congregabis ea. Dormierūt somnū suū: z nichil inuene- runt oēs viri diuiciarū in manibus suis. diues cū dor- mierit nichil inueniet. Ne tñmueris ergo cū diues fact⁹ fuerit homo z cū multiplicata fuerit gloria dom⁹ eius Non ei cū morietur accipiet hec omnia neq̄ simul def- cendet cū eo gloria eius. Sed relinquet alienis diuici- as suas z sepulcra eorum domus illorū in eternū. hinc etiā sapiens attestatur qui aceruat animo iniuste aliis congregat. z in bonis suis alius luxuriabitur Prohdo- lor qm̄ habebit hostem dimittit heredem.

De contēnenda possessione diuiciarū.

c. e. Ur ad congregandū quis instet cū stare nō pos- sit ille q̄ congregat Nā quasi flos egreditur z ꝓ- teritur z fugit velut vmbra. z nūq̄ in eodē sta- tu permanet. Cur multa desideret: cū pauca sufficiant. Habentes inquit victū z vestitū his contenti sitis Cur

necessaria cum multa sollicitudine querat cū ipsa sine magna difficultate se ostendant Audi quid sup hoc veritas dicit Nolite solliciti esse dicentes quid manducabimus aut quid bibemus aut quo operlemur Scit enī pater vester celestis quia omnibus his indigetis. Querite ergo primū regnū dei et iusticiam eius ⁊ hec omnia adicientur vobis Nunq̄ vidi iustū derelictū neq̄ semē eius querens panem.

De avaro ⁊ cupido.

Antalus sitit in medijs vndis et avarus eget i opibz cui tantū ē qd hz q̄tū ē qd nō hē q̄a nūq̄ vtit̄ acquisitis sed sēp̄ inhiat̄ adquirendis. Salomon. Est quasi diues cū nichil habeat ⁊ ē quasi pauper cū in multis diuicijs sit Avarus ⁊ infernus similes sunt vterq̄ comedit ⁊ non digerit. recipit et non reddit Avarus nec patientibus compatitur nec miseris subvenit vel miseretur Si offendit deū offendit proximū offendit seipm̄ Nam deo retinet debita. proximo denegat necessaria. sibi subtrahit oportuna. deo ingratus. primo impius sibi crudelis Viro cupido ⁊ tenacissimo sine ratione ⁊ substancia ⁊ hōi iuido acquirit aurū. q̄ sibi neq̄ est cui alii bonus erit ⁊ nō iocūdabitur in bonis suis Qui habet substanciam huius seculi ⁊ viderit fratrem suū necessitatem habere ⁊ clausit viscera sua ab eo quomō caritas dei manet in eo. Non enī primū suū diligit sicut semetipm̄ quē inedia pimit egestate cōsumit Neq̄ ei deū diligit sup oia cui p̄fert aurū p̄poit̄ argentum.

Cur auaricia dicatur ydolorū seruitus.

Ecce diffinit apostolus Auaricia est ydolorum seruitus. sicut enī ydolatra seruit simulacro sic avarus seruit thesauro Nam ille cultū ydolatrie diligenter amplificat et iste cumulū pecunie libenter augmentat Ille cū omī diligentia colit simulacrū

16
iste cū omī cura custodit thesaurū Ille spem ponit in y
dolatria iste spem constituit in pecunia Ille timet mu
tilare simulacrū. iste timet minūē thesau rū.

De proprietatibus auari.

Clarus ad petendū promptus ad dandū tard⁹
ad negandū frontuosus Si quid expendit totū
amittit. tristis . querulus . morosus . sollicitus su
spirat. dubius heret: iuitus impendit Magnificat datū
Cilificat dandū. Dat vt lucretur sed non lucratur vt
det Largus in alieno Parcus in proprio Sulam eua
cuat vt archam impleat Corpus extenuat vt lucrū reci
piendū porrectam. ad dandū collectam. sed ad recipi
endū apertam Porro substantia iniustozū sicut fluiuius
exsiccabitur Quia qui male cōgregat cito dispergit In
stū iudiciū vt que de malo proueniūt ad malum perue
niāt. Nec accedat ad bonū qđ nō pcedit de bono Aua
rus ergo habet damnationem vite que nūc est et fute

De gula.

Niciū vite homis aqua ⁊ panis et vestimentū
⁊ domus ptegens turpitudinem Nūc autem ga
losis non sufficiūt fructus arborum non grana
leguminū. non radices herbarū. nec pisces maris . non
bestie terre nec aues celi. sed querūt pigmenta. cōparā
tur aromata ⁊ nutriūtur altilia. capiūtur obesa que stu
diose coquūtur arte coquozū que laute parātur officio
mistrozū Ali⁹ cōtēdit ⁊ colat ali⁹ p̄sūdīt sbām vertit ī
accidens . naturā mutat in artē vt saturitas trāseat ī e
suriē vt fastidiū reuocet ī appetitū ad irritandū gulā
nō ad sustētādū naturā Nō ad necessitatē replēdā sꝫ ad
auīditatē explēdā Ceterū tā breuis est gule voluptas
vt spacio loci vix sit quatuoz digitoꝝ. spacio t̄pis vix sit
totidē momētōꝝ. Cōtēnitur mediocritas ⁊ supfluitas
affectas In diūsitate cibozū ⁊ varietate saporū auīditas

nescit modū et voracitas extēdit mensurā Sed et inde
grauatur stomachus . turbatur sensus . opprimitur itel-
lect⁹ . 7 inde nō sanitas sed morbus et mors . Audi sup
hoc sentēciam sapientis Noli auidus esse in omī epula
tione 7 non te effundas super escam omnē. In multis
enī escis nō deerit infirmitas et ppter crapulam mul-
ti obierūt. Esca ventri 7 venter escis deus autē 7 hunc
et has destruet.

Exempla contra gulam.

¶ Ula carum tributū exigit sed vilissimū reddit.
¶ Quia quāto sunt fercula dulciora tanto fetidi
ora stercoza Turpius egerit quod turpius inge-
rit superius et infer⁹ horribilem flatū exprimens et ab
hominabilem sonū emittens . Sula paradisum clausit.
primogenita vendidit. suspendit pistorē. decollauit
baptistam. Nabuzardam princeps coquoꝝ templū in-
cendit 7 iherusalem totā euertit. Balthasar in cōiuiis
manū contra se scribentē asperit. mane techel phares 7
eadē nocte interfectus est a caldeis . Sedit popul⁹ mā-
ducare 7 bibere. 7 surrexerūt ludere. Sz adhuc esca eo-
rū in ore ipsoꝝ 7 ira dei ascēdit super eos Qui epula-
bantur voluptuose interierunt in vitiis . diues qui epu-
labatur quotidie splendide sepultus est in infernū.

De ebrietate.

¶ Utd turpius ebrioso: cui fetor in ore. tremor in
corpore qui pmit stulta. pdit occulta. cui mēs
alienatur. facies transformatur. Nullū ei secre-
tū vbi regnat ebrietas . secundi calices quē nō fecere di-
fertū. Pozzo non sufficit vinū non cicera non ceruisia
sed studiose conficitur mulsū. siropus. claretum laboze
multo sollicitudine magna sūptu non modico. sed ide
contentiones rixe lites 7 iurgia. Vinū ei potatū multū
vt ait sapiēs . irritationē irā 7 ruinas multas facit. Et
osee fornicatio vinū 7 ebrietas aufert cor. Propterea

dicit apostolus fugite vinū in quo est luxuria Et salomō. Ebriosa res est vinū z tumultuosa ebrietas filii iacob z filius zacharie iohānes baptista vinū z cicerā z omne quod inebriare poterat non biberūt.

Exempla contra ebrietatem.

e Brietas enī verecūda nudauit. incestū cōmisit filiū regis occidit. principem exercitus iugulauit. Uerū ē ergo qđ salomō ait. vacantes potibz z vocantes sinbola cōsumūtur. z ysayas Ue q̄ confurgitis mane ad ebrietatē sectandā z potandū vsqz ad vesperā. vt vino estuetis. Lythara z lira tympanū z tibia z vinū in cōuiuīis vestris Ue qui potentes estis ad bibendū vinū z viri fortes ad miscendā ebrietatē Ecce gaudiū z leticia occidē vitulos. iugulare arietes. comedere carnes z bibere vinū. comedam⁹ et bibamus cras enī moriemur. z reuelata est vox in auribus vris vox dñi exercituū. Si dimittatur hec iūquitas vobis donec moriamī. ve corone superbie effraym. Sacerdotes z pphete nescierē p̄ ebrietate aborti sūt a vino Nescierūt videntem ignorauerūt iudiciū proh pudor. Cū ad pronūciādū lectionē a quodā patre bñdictio peteretur hester nā crapulā z ebrietatem nocturnā eructuās fertur alta voce dixisse. Potū seruoꝝ suozū bñdicat rex angeloz.

De luxuria homīs .

p Orzo turpis mater ebrietas filiā pcreat turpi orē. Iustū est enī vt qui i sordibz est sordescat adhuc omēs adulterantes sūt quasi clibanus accensus a coquente Leperunt principes furere a vino venter enī opide satur libenter venerē amplexatur. O extrema libidinīs turpītudo que non solū mentem effeminat sed corpus eneruat nō solū maculat aiam sed fe dat aiam Omne itaqz pctm̄ quocūqz fecerit homo extra corpus suū est. Qui autē fornicatur i corpus suū peccat Semp illā p̄cedūt ardor z petulēcia. semp cōmitantur

.c.i.

consumit. opes effundit.

De coitu contra naturam.

h Ec ignominiosam morphosum operatur quā tamē apostolus nō cōfūdatur nomiare pp̄tea inquit tradidit illos deus ī passiones ignominie. Nam feie eoz cōmutauerūt naturalē vsū in eū q̄ contra naturam est. Similiter et masculi relicto naturali vsu femie exarserūt in desideriis suis iuicē masculī in masculos turpitudiēm operantes. Quid hac turpitu die turpius. quid hoc crimie crimiosius. In lege quasi paria cōiūgūtur. cōcubitus maris cū masculo. ⁊ coitus homis cū iumento. Sic enī legitur ī leuitico. Cū masculo non cōmisceris coitu feieo. quia abhominacio est. Cū omī peccore non coibis nec maculabis. cū eo vtz par pena subtribuit. Qui dormierit inquit cū masculo coitu femieo vtriq̄ operati sūt nephas morte mozienf. pecus quoq̄ occidite. Qui habet aures audiendi audiat. ymo qui despicit non respiscat.

De pena huius sceleris.

p Ena docuit quid hec culpa pmeruit. pluit ei dñs super sodomā ⁊ gomorrā sulphur de celo. Noluī deus cuiq̄ angelozū vel hoīm executio nē hui⁹ pene cōmittere. sed sibiipsi vindictam hui⁹ sceleris reseruauit. scdm̄ illud Mea est vlcio ⁊ ego retribuā eis. Et idō pluit dñs a dño videlz a seipo non ymbrem vel rorem sz sulphur et ignē. Sulphur ppter fetozem luxurie. ignē ppter ardorem libidinis. Quatin⁹ pena esz similis culpe. nec misisse dicitur sed pluiffe. quatin⁹ ip̄o verbo magnitudinem ⁊ abundanciā pene notaret. Neminī pepcit oculus eius sed om̄s simul extinxit. Uxorē quoq̄ loht q̄ retro respexit in statuā salis mutauit. Nec solū vrbes. sed omnē regionem circum adiacentem in mare mortuū ⁊ vallem fallinarū conuertit. Torren dñ est ergo incidere in manus dei viuentis qui quanto .c.2.

maiozem sue longanimitatis exhibet paciãm tãto du-
riorem sue seueritatis infert vindictam.

De ambicioso.

• Pes itaq; cupidus congregat et auarus cõser-
uat. voluptates gulosus degustat et luxuriosus
exercet. Honores ambiciosus affectat. et super-
bus se extollit Ambiciosus semp est pauidus semp at-
tentus. ne quid dicat vel faciat quod in oculis hoimũ valeat
displicere. humilitatẽ simulat. honestatem mentitur. af-
fabilitatem exhibet. benignitatem ostendit. subsequit̃
et obsequitur. cunctos honorat. vniuersis inclinatur. frequen-
tat curias. visitat optimates. assurgit et amplexatur. ap-
plaudit et adulatur. bñ nouit illud poeticũ. et si puluis
erit nullũ tñ excute nullũ promptus et feruidus vbi pla-
cere cognouerit remissus et tepidus vbi putauerit displic-
ere. improbat mala. detestatur iũqua. sed alia cũ aliis
probat et improbat vt iudicetur ydoneus et reputetur
acceptus. vt laudetur ab omibus. vt a singulis appro-
betur. et ecce granem intra se sustinet pugnam. difficile
q; conflictũ. dum iniquitas pulsatur aim. et ambitio conti-
net manũ. et quod illa suggerit faciendũ hoc fieri non p-
mittit. Concludit autem ad iuicẽ mater et filia. iniq̃ta
et ambitio. Nam mater in aperto subsistit. et in occulto
filia non resistit. hec ergo vendicat sibi publicum. illa
secretũ. ambiciosus libenter agit de principatu q̃ am-
bit et dicit O quãdo principabitur ille qui seuerus sit in
iusticia pius in mĩa qui non deuet a timore vel odio.
qui non corrũpatur prece vel precio qui credat fidelis-
bus. acquiescat simplicibus qui sit huilis et benignus
largus et mäsuetus constãs et paciens sapiens et astutus.

De nimia concupiscẽcia ambitionis.

Forte hac arte non proficit. recurrit ad alia
 s' aduocat symoniam. z accedit ad giezi per huc
 ab illo nititur emere quod per se non valet ob
 tinere. supplicat z promittit. offert z tribuit probpudoz
 gracia qua gratis adipisci non potuit. per fas z nephas
 nititur obtinere. Nec desistit adhuc sed insistit z iuadit
 violenter honorem. z imprudenter arripit dignitatem
 Amicorum suffragio presidio. p'pinq'ozu tantoq' d'natio
 nis inflamatur ardoze tata libidine p'sidedi vt scisma
 non horreat. scandalu non formidet. sed giezi lepra per
 cussit. z simon perit cu pecunia. chore cu complicibus
 ignis accensit. datham z abyron terra viuos absorbuunt
 Nullus itaq' sibi assumat honorem sed qui vocatur a
 deo tamq' aaron.

Exemplum de ambiciofo.

Iquidu exemplu ambitionis reperitur in ab-
 I salone qui cu aspiraret ad regnu fecit sibi cur-
 rus z equites z quinquaginta viros qui prece-
 derent eu Et mane confurgens absalon stabat iuxta i-
 troitu porte z omne viru qui habebat negociu vt veni-
 ret ad regis iudiciu vocabat ad se z dicebat. de qua ci-
 uitate es tu Qui respondens aiebat Ex vna tribu isra-
 el ego sum seruus tuus. respodebatq' ei absalon. Uide-
 tur michi sermones tui z boni z iusti. sed non est qui te
 audiat constitutus a rege Dicebatq' ei absalo. Quis me
 constituit principem super terram vt ad me veniat os
 qui habent negociu z iuste iudicem Sed cu accederet
 ad eu homo z salutaret eu extendebat manu sua z ap-
 prehendens osculabatur eu. faciebat q' hoc omi israel
 qui veniebat ad iudiciu vt audiretur a rege z sollicita-
 bat corda virozū israel Quq' abisset absalo in ebron mi-
 sit exploratores in vniuersas tribus israel dicens Sta-
 tim vt audieritis clangorem buccine dicite regnavit ab-
 salon i ebron. z facta est coiuratio valida p'plusq' z cur-
 .c.3.

rens augebatur cū absalon.

Quod breuis est miseria hominis.

f. Ed cū sublimetur in altū pmoueat ad sūmū
statim cure succrescūt. sollicitudines cumulant.
extendūtur ieiunia vigilie producūtur ex qbz
natura corrūpitur. spūs ifirmatur. corrūpī somnus a
mittitur appetitus. debilitatur virtus attenuat corpus
Et sic i seipso deficiens nō diiudicat dies suos. sed mise
rabilē vitā miserabiliori fie ꝓcludit Verū ē etiā illō po
eticū In se magna ruūt sūmis qꝫ negatū ē stare diu tol
luntur in altū vt lapsu grauiore ruant Verius est autē
illud ꝓpheticū Uidi impiū sup exaltatū ꝫ eleuatū sup
cedros libani trāsui ꝫ ecce non erat q̄sui eū ꝫ nō est in
uētus locus eius Anq̄ repleant dies eius peribit ledeꝫ
quasi vinea botrus eiꝫ in primo flore ꝫ sicut oliua flo
rem piciciens Audi sup hoc sentēciā sapiētis Ois potē
tatꝫ breis vita. De diuersis ꝓprietatibz supboꝫ.

Tatim vt ambiciosus ꝓmorꝫ est ad honorem
f. i supbiā extollitur ꝫ i iactanciā effrenatur. nec
curat ꝓdesse sꝫ gliaꝫ ꝓesse. ꝓsumit se meliorem
qꝫ cernit se superiorē. sꝫ bonū facit nō gradus sed virtꝫ
nō dignitas sed honestas. ꝓiores dedignāꝫ aicos. nos
tos ignorat. extraneos comites cōtemnit atiquos. vul
tū aduertit. visū extollit. ceruicē erigit. fastū ostēdit. grā
diā loquit. sublimia meditat. subesse non patitur. ꝓesse
molitur. ꝓlatis infestus. subditis onerosus. molesta nō
suffert. cōcepta nō differt princeps ꝫ audax gloriofus
ꝫ arrogans grauis importunus.

De superbia ꝫ casu luciferi.

f. Uperbia cūctis iportabilis oibz odiosa inter
oia vicia tu sēꝫ es prima. tu sēꝫ es vltia Nā
oē ꝓctm te accedēte ꝫmittit te recedente dimi
nuis scriptū ē ei. Iniciū ois ꝓcti supbia ꝫmogeita morꝫ.
Dec enī inꝫ ipa rerū ꝫmordia creaturā cōtra creatorē

22
erexit angelū circa deū s; eū abs; moza deiecit qm̄ i ve-
ritate nō stetit Ab inocēcia i pctm̄ a deliciis i miseria
a celo empireoi aerem caliginosū Audi pphām Quo
cecidisti lucifer q̄ mane oriebaris q̄ dicebas i corde tuo
In celū ascendā. sup astra celi leuabo solū meū. sedebō
in montē testamenti i laterib; aq̄lonis ascēdā sup alti-
tudine nubū z similitudo ero altissimo Tu signaclm̄ simi-
litudis plen⁹ sapia z pfectus decore. i deliciis paradisi di-
fuissti ois lapis p̄ciosus op̄imētū tuū. sardis topasi ia-
spis crisolitus onix z terillus saphirus carbunculus z
smarago⁹ aurū op⁹ decoris tui Tu cherub extēsus z p-
tectus z posui te i mōte dei sc̄to i medio lapidū ignitorū
Ambulasti pfectus i viis tuis a die cōditiois tue donec
iuenta es; iūctas vite. peccasti z eieci te de mōte di Ele-
uatū est cor tuū i decore tuo in terrā pieci te Cedri non
fuerūt alciores eo i paradiso dei Abietes nō equauerūt
ad sūmitatē illi⁹. platani nō fuerūt equales frondibus
illi⁹ Omne lignū p̄ciosū paradisi nō est assimilātū illi z
pulcritudini eius qm̄ p̄ciosū fecit eū i multis p̄demptis
frondib;. Ipe est rex sup om̄s filios superbie Ipe est dra-
cho magnus ruffus habens capita. vii. z cornua. x. z in
capitibus sūmis. vii. diademata Cui⁹ cauda trahebat
terciā ptem stellarū celi. z misit illas i terra z p̄ictus ē
draco ille magn⁹ serpens ātiqus q̄ vocabat̄ dyabolus
z sathanas q̄ seducit vniūsu orbem. z p̄ictus est i terrā
z angeli ei⁹ cū illo missi sūt De quo z veritas ait Uide-
bā sathanā quasi fulgur de celo cadētem Nā omis qui
se exaltrat huiliabitur z q̄ se huiliat exaltabitur.

De arrogancia hoim.

Superba p̄sūptio p̄sūptuosa supbia q̄ āgelos
nō solū deo voluit adquare s; hoies p̄sump-
sit deificare porro quos erexit dep̄ssit z quos
exaltauit humiliavit. hinc ait dominus per pphetam
.c.4.

filii hominis die principii tyri. hec dicit dominus eo quod eleuatum est cor tuum quasi cor dei et dixisti Deus ego sum. cum sis homo et non deus. Idcirco adducam super te robustissimos gentium et interficient te et morieris in iteritu occisorum. Nabugodonosor quia potentiam suam superbe tactauit et ait Nonne hec est babilon quam ego edificauit in domum regni in robore fortitudinis mee et in gloria decoris mei. Licet adhuc sermo esset in ore regis vox de celo ruit Tibi dicitur nabugodonosor rex regnum tuum transit a te et ab omnibus te eicient et cum feris erit habitatio tua. fenem quasi bos coedes et septem tempora mutabitur super te donec scias quod excelsus dominus est in regno hominum et cuiuscumque uoluerit dabit illud. Eadem hora sermo completus est super nabugodonosor. Verum est ergo quod legitur. Homo cum in honore esset non intellexit comparatus est iumentis insipientibus et similis factus est illis. Supbia turrim euerit et ligam confudit. prostravit golyam. et suspendit aman. et interfecit nichanorem et pemit anthiocum pharaonem submersit et senacherib interfecit sedes ducum superborum arefecit.

De abhominacione superbie.

Quam detestabilis sit superbia dominus ipse per prophetam testatur. Jurauit dominus deus in anima sua dicit dominus exercituum detestor ego superbiam iacob et iurauit dominus in superbia iacob. Si oblitus fuero usque ad finem omnia opera illorum unde inter illa sex que dominus odit et septimum quod detestatur anima eius Salomone primum ponit oculos superbos id est superbiam et psalms. dies domini excruciatum super omnem superbum et excelsum et super omnem arrogantem et humiliabit et super omnes cedros libani sublimes et erectas. et super omnes colles eleuatos. et super omnem turrim excelsum et super omnes quercus basam. et super omnem murum munitum. et incuruabitur sublimitas.

hominū ⁊ hūiliabitur altitudo virozum Propterea dilatauit infern⁹ aiām suam ⁊ aperuit os suū absq; vllō termino et descendēt sublimes glorioſiq; eius ad cū Dñs exercitūū cognouit hec vt detraberet superbiam ois glorie Job quoq; dicit Si ascenderit vsq; in celum superbia ⁊ caput eius nubes tetigerit quasi sterquiliniū in fine perdetur.

Contra arroganciam superborū.

• Mnis fere viciosus diligit sibi simile. Supbus autem odit elatū Unde salomon. Inter superbos semper sunt iurgia ⁊ vbi fuerit superbia ibi erit ⁊ contumelia. Superbus insolita gestit. consueta fastidit magnū reputat si loqui dignetur Maximū si surgit ⁊ amplexatur Extimat plus dignitatē ab ipō. q̄ ipm̄ assecutū a dignitate Nūq; vult vti paternitatis affectu. sed semper vult vti dñacionis imperio Superbia eius ⁊ arrogancia eius ⁊ indignatio eius plusq; fortitudo eius reuoluit in aīmo quod legitur in euuangelio facta est contēcio inter discipulos ihū quis eoz videretur esse maior ⁊ ait illis ihesus Principes gēciū dominātur eozū ⁊ q̄ potestatē habent inter eos benefici vocantur Vos autem non sic. sed quid maior est inter vos erit sicut iunior ⁊ qui precessor est fiat sicut mīstrator Et petrus apostolorum magister nō quasi dominātem in clero sed forma facti gregis in aīmo Dñi est terra ⁊ ple. e. oz. ter. ⁊ v. q. ha. in eo. Unus est g^o deus vn⁹ est dñs ceteri non sūt dñi s; mīstri. quibus interdicitur dñiū ⁊ indicitur mīsteriū Audi super hoc sapientē rectorem te posuerūt noli extolli sed esto i illis quasi vn⁹ ex illis.

Contra fraudem ambiciozorum.

f Ili zebedei q̄ per iteruentū matris honorem
postulauerūt a x̄po. dic̄ iqt̄ vt sedeāt hi duo fi-
lii mei vnus ad dexterā z vnus ad sinistrā in
regno tuo audire meruerūt Nescitis quid petatis Non
enī honore sed onere p̄ueitur ad regnū. Vñ dñs subdit
Nō est hoc meū dare vobis .dare est meū s̄z nō vobis .i.
ambiciosi quales vos estis Licet autē om̄is potestas a
deo sit superbz tñ nō regnat ex deo scdm̄ illud p̄pheti-
cū ip̄i regnauerūt z nō ex me principes extiterūt z non
cognouit eos.

De pprietatibus arrogācīi.

f Uperbz amat p̄mas cathedras in synagogis
p̄mos recubitus ī cenis salutationes in foro z
vocari ab om̄ibz rabbi Non noīe persone sed
nomie fortune vult appellari Non vt homo sed vt d̄s
vult honorari Sedet sublimis .icedit excelsus .vult sibi
hoīes assurgere singulos inclinare Porro philosophus
q̄dam volens arrogāciam cuiusdē regis eludere cū vt
disset eū in throno regali sedere sublimē prostratus in
terra suppliciter adorauit .z cōfestim non iuitatus ascē-
dens iuxta regē p̄sedit Quod rex vehemēter admirās
eo q̄ nosset eū philosophū quid hoc egerit inq̄sinit Ph̄-
losophus ergo respōdit Aut deus es aut homo si deus
es debui te adorare si homo potui iuxta te sedere Rex
autem contra ph̄m rōnem cōuertens intulit ymo si hō
sū nō debuisti me adorare Si deus sū non debuisti iur-
ta me sedere Sapienter iste respondit Sed ille prudēt
conclufit.

De superfluo cultu.

p Rimi parētes fecerūt sibi p̄zomata post pet̄m
z a x̄po dicitur xp̄ianis non duas tunicas ha-
bebitis sed iuxta iohānis cōsiliū .qui habet du-
as tunicas det vnā non habenti Superbus autem vt
magnificus videatur satagit vestiri duplicibus indui

mollibus ornari p̄ciosis Sed quid est homo p̄ciosis
 ornatus nisi sepulcrū foris dealbatū. int̄ autem plen̄
 spurcicia iacinctus ⁊ purpurā coccus ⁊ byssus in lymo
 putrescūt. aurū ⁊ argentū lapides ⁊ gēme in luto forde
 scūt. dignitas ⁊ potestas. male iacent in puluere. honoz
 ⁊ glōzia male sedent in cinere Quid ergo superbe ph̄
 lacteria dilatas s̄ ⁊ magnificas simbras. Diues q̄ idu
 ebatur purpura ⁊ bysso sepultus est in infernū Dina fi
 lia p̄iarche iacob añq̄ egrederetur vt ait iosephus vt
 emerit ornamentū mulierū puicialiū virgo permansit
 Et autem exiuit sichē filius regis emoz eā violēter op
 pressit Olofernea qui sedebat in canopeo qui erat ex
 purpura et auro ⁊ smaragdo ⁊ lapidibus p̄ciosis in
 textus iugular̄ est a iudich. q̄ cū prius vteretur cilicio
 ornatū iocunditatis assūpsit Audi super hoc sententiā
 sapientis In vestitu ne glōzieris v̄m̄q̄ Et aplūs Nō in
 veste p̄ciosa nec sit extrinsecus capillatura aut circūda
 cio auri aut vestimētozum cultus.

Contra sup̄fluū ornatum

Attende quid contra superfluū ornatū cōmine
 tur dñs per p̄phetam Pro eo q̄ eleuate sūt fi
 lie syon ⁊ ambulauerūt extenso collo ⁊ nutibz
 oculoꝝ ibant. decaluabit dñs verticem filioꝝ syon ⁊
 crinem earū nudabit In die illa auferet dñs ornatum
 calciamētoꝝ ⁊ limulas ⁊ torq̄s ⁊ monilia ⁊ murenu
 las ⁊ olfactoriōla ⁊ iatures ⁊ anulos ⁊ gēmas in frōte
 pēdentes ⁊ mutatoriā ⁊ lintheamīa ⁊ acus ⁊ specula ⁊
 simdones ⁊ mittras et terrīstra. et erit pro suaū odore
 fetoz. pro zona funiculus .et pro crispāti crine caluiciū
 et pro fascia pectorali cilicium Ecce iusta redditur
 pena pro culpa vt in eo puniantur in quo peccauerūt
 Audi adhuc super his alium p̄phetam Otyre bis
 sus. varia de egypto texta ē tibi i velū iacinctus ⁊ pur
 pura de insulis elysa fact̄ est operimentum tuū dentes.

eburneos et ebennos commutauerunt in precio tuo gemas
et purpura et scutalata et byssum et sericum proposuerunt in
mensa tua dederunt inuitoies tui in tapetibus ad seden-
dum et repleta es et glorificata es nimis Sed nunc contrita
es in mari in profundis aquarum. opes tue ad nichillum re-
dacte sunt contrita es et non eris impetuum.

Quod plus defertur vestibus quam virtutibus.

Um quidem philosophus in habitu contemp-
tibili principis aulam adisset et diu pulsans non
fuisse admissus sed quotiens temptasset ingre-
di totiens contigisset repelli mutauit habitum et assumpsit
ornatum Tunc ad primam vocem aditus patuit venienti qui
procidens ad pedes principis pallium quod gestabat ce-
pit venerabiliter osculari Super quo princeps admirans
quid hoc ageret exquisiuit. Philosophus respondit. ho-
norantem me honoro quia quod virtus non potuit ve-
stris obtinuit Vanitas vanitatum. plus defertur vestibus
quam virtutibus plus venustati quam honestati.

De ornatu persone et mense et domus.

Artificialis species superducitur. et facies obdu-
citur naturalis tamquam hominis artificium arte su-
peret creatoris. Non sic non sic Considerate in-
quit lilia agri quod crescunt non laborant neque nent. dico
autem vobis quoniam nec salomon in omni gloria sua cooptus
est sicut vnum ex istis Absit ut adulterius color compabi-
lis sit nativo Qui ymo cum facies adulterino colore fu-
scatur os abhominabili fetore corrumpitur Uniuersa vani-
tas omnis homo viuens Quid enim vanius quam plectere cri-
nes. plattare cesariem. ungere genas. pingere faciem. pro-
ducere supercilia. quando quidem fallax sit gloria et
vana pulcritudo omnis caro fenum et omnis gloria
eius quasi flos agri Quonia tamquam fenum velociter are-
scunt et sicut olera herbarum cito decidunt ut autem ornatum
persone preteream ne malignius potius videas quam verum?

aliquos subtilem. quid vanius q̄ ornare mensam mā-
 tibus picturatis. cutellis eboze manicatis. vasis aure-
 is. vasculis argēteis. scutellis z cocleariis. furcinulis z
 salariis. bacilibus z vzeoolis. capulis z flabellis Quid
 prodest pingere cameras. ditare pticas. palliare vesti-
 bulū. substernere pavimentū. componere lectulū infla-
 tū plumis. opertū sericis. obductū cortinis at etiā cana-
 peo. Scriptū est enī. non cū morietur accipiet hec omnia
 neq̄ simul descendet cum eo gloria eius.

Incipit tercius liber de damnabili humane con-
 ditionis egressu.

n On est qui de cordis mūdicia valeat glo-
 riari. qm̄ i multis offendim⁹ om̄s. z si di-
 xerimus qm̄ pctm̄ nō habemus nosipōs
 seduximus. z veritas i nobis nō est. Quis
 est ille q̄ velit illud dicere cū aplō. Nichil
 michi conscius sum sed non in hoc iustificat⁹ sū. Quis
 est hic z laudabimus eū. Ecce inter sanctos neō est im-
 mutabilis. Celi non sūt mūdi i conspectu eius z in an-
 gelis suis reperit prauitatem. q̄to magis abhoiabilis
 est homo z inutilis qui bibit quasi aquā iūquitatē. Peni-
 tuit ergo deū q̄ hoiem fecisset in terra eo q̄ multa esset
 hoim malicia super terrā. z cuncta cogitacio homis oī-
 tpe semper est ad malū intentā. z ideo tact⁹ dolore cor-
 dis intrifecus deleuit hoiem quem creauit. Porro sup-
 abundauit iūquitas. refriguit caritas multozū. Omnes
 declinauerūt simul i utiles facti sunt. non est qui faciat
 bonū non est vsq̄ ad vnū. Tota pene vita mortalium
 mortalibus est plena pctis. vt vix valeat inueniri qui
 non deuiet ad sinistram. qui non reuertatur ad vomitū.
 qui nō computrescat in stercore suo. qui potius glo-
 riantur cum malefecerint z exultant in rebus pessimis
 Repleti sunt omi iūquitate. fornicatione. auaricia. neq̄-
 tia. pleni iuidia. homicidiis. contēcione. dolo. maligni-

tate. susurrone. detractores. deo. odibiles. cōtumeliosi. superbi. elati. inuentores malozū. parentibus nō obediētes. insipientes. incompositi. sine affectione. absq̄ federe. sine mīa. Talibus et peioribus mūdus iste replet⁹ habūdat. hereticis et scismaticis. perfidis et tyrannis. symoniacis et ypocritis. ambiciofis et cupidis. raptoribus et predonibus. violentis et exactoribus. vsurariis et falsariis. impiis et sacrilegis. pditoribus et mēdacibz. adulatozibus et fallacibz. garrulis et versutis. gulosis et ebziosis. adulteris et incestuosis. mollibus et imūdis. pigris et negligentibus. vanis et pdigis. impetuosis et arrogantis. incredulis et desperatis. deinde vniūsis viciis irretitis. Porro sicut deficit fumus deficiāt. et sicut fluit cera a facie ignis sic peant pctōres a facie dei.

De doloribus quos mali patiūtur in morte.

Ali siquidem quatuor dolores patiūt in morte. Primus dolor est angustia corpea tāta et tā grauis quāta vel qualis non fuit nec est in presenti vita ante dissolutionē illā. Quod in quibusdam et si non in omibz apparet pre nimio dolore seipōs discrepentibus foris enī incōparabilis est violentia quando nexus illi phisicales nodi inter corpus et aiām disrumpūtur. Unde ppheta lamētando ait. Circūdederūt me dolores mortis. Nota circūdederūt me. non est membrū nō est articulus in corpore quod nō ineluat illo in explicabili dolore. Secundus dolor est quādo iam plene defatigato corpore et suis exhausto corpe viribz aiā multo liberius videt tūc in momento occurrere. oīa opa bona vel mala que fecit que omnia reducūtur añ oclōs. interiores. Dolor iste tantus et retractio ista tam grauis est q̄ aiā plimū turbata cogitur quasi seipām odisse vnde dicitur. Torretes iūqtatis cōturbauerūt me. Nota Torretes enī cū magno impetu veniūt et videntur diruere omnia. Ita in morte videbit malus omnia subito q̄

ante fecit opera mala vel bona. Tercius dolor est qñ
 aima iam incipit tam iuste diiudicare ⁊ sibi pro iniqui-
 tatibz suis singularia debita gehenne videt imune. vñ
 dicitur circū dederūt me dolores mortis. Quartus do-
 lor est quando aima adhuc in corpore posita videt spi-
 ritū malignos ad impediendū se paratos vbi tantus
 dolor est ⁊ timor q̄ misera aima licet exitura q̄ diu po-
 test refugiat. et tempus sue captiuitatis redimat añq̄ de
 corpore ereat. Videt etiam tam bonus q̄ malus anteq̄
 anima egrediatur de corpore. xp̄m̄ in cruce positū ma-
 lus ad confusionem vt erubescat se non esse redemptū
 sua culpa erigente sanguie xp̄i. bonus vero videt ad ex-
 ultacionem. Et hoc habemus ex verbis apostoli qui ait
 vsq̄ in diem aduētus eius. id ē vsq̄ in diem mortis qñ
 apparet tā bois q̄ malis xp̄s in cruce positus.

De putredine cadauerū.

Exibit spūs eius ⁊ reuertetur in terram suam. ī
 die illa peribūt omēs cogitacioēs eozū ⁊ quot
 ⁊ quāta mortales de mūdane prouisionis icer-
 titudine cogitant sed surrepente subito veniēte mortis
 articulo repente cūcta que cogitant euanesūt sicut vm-
 bra cū declinat ablati sunt ⁊ excussi sunt sicut locusta.
 Exibit ergo spīritus non voluntarius sed inuitus. quia
 cū dolore dimittit que cū amore possedit. ac velit nolit
 constitutus est ei termin⁹ qui preteriri nō poterit. ī quo
 terra reuertetur in terram Scriptū est enī terra es ⁊ ī
 terram ibis. Naturale si quidem est vt materiātū ī ma-
 teriam reuertatur. Auferet ergo spīritum eozum ⁊ de-
 ficient ⁊ in puluerem eozum reuertentur. Cum autem
 morietur hō hereditabit bestias ⁊ serpētes ⁊ vmes oēs
 ī puluē dormiēt ⁊ vmes opiēt eos Sicut vestimentū sic
 comedet eos v̄mis. ⁊ sicut lanā sic deuorabit eos tynea.

quasi putredo cōsumēdus sū z quasi vestimentū quod
coēditur a tinea Putredini dixi pater me^m mater mea z
soror mea vermibz hō putredo z fili^o et^o vermīs. Quā
turpis pater q̄ vilis mater q̄ abhoiabilis soror Lōcep
tus est homo de sanguine per ardorem libidinīs putre
facto. cui^o tamdē cadaveri quasi funebres vermes assi
stent. Uiuus pediculos z lumbzicos mortuus generabit
Uermes z muscas viu^o pduxit ster cus z vomitū mortu^o
pducit putredinē z fetorē viu^o hoiez vnicū impingua
uit. mortuus vermes multos impingua bit. Quid ergo
fettidius hūano cadauere. quid horribilius mortuo hoie
cui^o gratissimus erat amplexus in vita. horribilis erit a
spectus in morte Quid ergo prosūt diuicie. quid epule.
quid honores. Diuicie enī nō liberab^t a morte. epule n̄
deffendēt a verme. honores nō deffendēt a fetore Qui
modo glōsus ī throno modo iacet sepult^o ī tumulo Qui
modo fulgebat ornatus in aula mō sordet nudus in tū
ba Qui modo vescebatur deliciis ī cenaculo modo cō
sūitur a vermibus in sepulcro.

De tristi memoria dānatorū.

Indicta carnis ipū vermīs z ignis. Uterq; du
plex. interior qui rodit z vrit cor. exterior qui
rodit z vrit corpus Uermīs inquit eorū nō mo
ritur z ignis nō extinguetur. dabit dñs ignem z vmes
in carnes eorū vt vrantur et fenciāt vsq; in sempiternū
Uermīs cōsciēcie triplicē lacerabit. Affliget memoria
turbabit pena. torquebit angustia. Veniēt enī ad diem
iudicii in cogitatione pctōrū suorū timidi z transducent.
illos ex aduerso iūquitas eorū dicentes Quid pfuit nobis
superbia z diuiciarū iactancia quid contulit nobis
Transferūt omia illa sicut vmbra. sicut nauis que per
transiit fluctuante aqua cui^o cū preterit nō est inueire
vestigū Sic nos nati cōtinuo desinimus esse. virtutisq;
signū nullū valemus ostendere. sed in malignitate nrā.

presumpti sum? Cū ingenti turbatione recogitabūt que
cū nimia delectacione gesserūt vt stimulus medrie pū-
gat ad penā. quos aculens neq̄cie stimulauit ad culpā.

De inutili penitencia damnatorū.

¶ Icent intra se penitēciā agentes errauim? i via
veritatis z iusticie lumē nō illuxit nobis Tūc
incipient dicere montibz cadite super nos Pe-
nitebunt ad penam sed non conuertentur ad veniā
Justum est enim vt quia noluerūt cum potuerūt cū ve-
lūt nō possint Dedit enī deus eis locū pnie z ipī abusi
sūt eo. Prop̄tea diues ille q̄ cruciabatur i flāma dice-
bat ad abrahā Rogo te pater vt mittas lazarū i domo
patris mei habeo enī quiq̄ fratres vt testetur illis ne
z ipsi veniant i hūc locū tormentoz Qui cū abrahā
respondisset. hūt moysēs pphetas audiāt illos subui-
rit. Non pat̄ abrahā sed si quis ex mortuis ierit ad eos
pniam agēt. Agebat z ipse peitenciā i inferno sed quia
cognoscebat illam iutilem rogabat vt anūciaretur hoc
fratribz quatin? agerent pniam in hoc seculo fructuo-
sam Quia tūc pdest hoi peitere cū potest ipe peccare.

De ineffabili angustia dānatorū.

¶ Idētes turbabūtur timore horribili gemētes
pre angustia spūs z dicētes. Hi sunt quos alī
habuim? in derisū z in similitudīem imprope-
rii nos insensati vitā illozū putabam? insansā z finem
eozū sine honore Ecce quom? cōputati sunt inter filios
dei. et iter sanctos foris illoz est Supplicū erit maloꝝ
intueri gliaz beatorū Licet forte post finē iudiciū beati
quidē visuri sunt reprobos in tormētis secūdū illud
Letabitur iustus cū viderit vindictā reproboꝝ Repro-
bi vero non sūt visuri beatos in glia scdm̄ illud tollat
impīus ne videat glia dei Talia dicent i inferno pec-
catores qm̄ spes impīi tāq̄ lanugo est que a vēto tollit
z tamq̄ spuma gracilis que a procella dispergit z tāq̄

d. i.

fum^a v^eto diffusus et t^aq^{ue} memoria hospitis vni⁹ diei.
De diuersis penis inferni.

Ene autem infernales scdm diuersa pctā sūt di-
uerse Prima pena ē ignis. Scdā. frig⁹. De his
p dicit dñs Ibi erit fletus et stridor dēciū. fletus
ppter fumū ignis. stridor dēciū ppter frigus Tercia
pena dicitur fetor. De his tribz dicitur ignis spūs. pcel-
larū Quarta. vermes indeficientes Un dicitur vermis
eorū non moritur Quita. flagra pcucienciū Un dicitur
parata sunt iudicia blasphematoribus et pcucietes mal-
lei stultorū corporibus Sexta. tenebre palpabiles et ex-
teriores et interiores Un illud. terra miserie et tenebrarū
vbi vmbra mortis et illud ieternū nō videbit lumē Et
illud impiū in tenebris cōtiscescent Septia. cōfusio pec-
catorū Tūc enī vt legitur erūt libri aperti idest cōscien-
cie hoīnū omibz erūt manifeste. Octaua. horribilis vi-
sio demonū qui videbūt in executione flāmarū de igne
ascendenciū Nona. ignee cathene quibz impiū singulis
mēbris astrigentur. Prima est cōcupiscēciū. Secunda
maliciosorū Tercia luxuriosorū Quarta inuidorū et o-
diū hñciū Quita eorū qui in hoc seculo per flagella nō
meruerūt castigari. quia exacerbauit dñm pctōz secun-
dū multitudinem ire sue nō queret Sexta eorū qui ī te-
nebris ambulantes ad lumen verū scilz ad xpm venire
p̄tempserūt Septima cōfitenciū pctā sua et penitenciā
p̄tēnenciū Octaua eorū qui libenter in hoc seculo vs-
dent mala et faciūt Nona eorū qui per singula vicia sūt
defluxi qui ambulāt in desiderijs suis et eūt post cōcu-
piscēcias suas.

De igne gehennali.

Ignis gehennalis nec lignis nutrit nec flāmis
succeditur. sed a deo creatus est inextinguibilis
ab origine mūdi Sicut scriptū est. deuora-
bit eū ignis qui nō succeditur Creditur autē sub terris
esse scdm illud ppheticū Infern⁹ subter cōturbatus est

in occurſu tui aduentus ſed et ois locus reprobis eſt pe-
 nalis q̄ ſemp deſerūt cruciatū ⁊ vbiq; circa ſe tormētū
 incurrūt. Producā inq̄ ignē de medio tui q̄ comedet te
 Ignis at̄ gehēne ſemp ardebit ⁊ nūq; lucebit. ſemp v-
 ret ⁊ nūq; cōſumet. ſemp afficiet ⁊ nūq; deficiet Eſt enī
 apud inferos ſūma tenebrarū obſcuritas immēſa pena
 rū acerbitas .iſinita miſeriarū eſnitas Ligatis iqt̄ ma-
 nibz ⁊ pedibus mittite eū i tenebras exteriores ibi erit
 fletus ⁊ ſtridor dencū Sigula mēbra pro ſuis peccatis
 propria ſuſtinebūt tormēta vt in eo puniā in quo pec-
 cauerūt Scriptū eſt enī. per q̄ peccat hō p̄ hec ⁊ torque-
 tur. Uñ q̄ lingua peccauerat torquebat i lingua Propter
 quod ipē clamabat. pater abrahā miſerere mei ⁊ mitte
 lazarum vt intigat extremū digiti ſui in aqua vt refri-
 geret liguā meā qz crucioz i hac flāma. Per digitū itel-
 ligit̄ opatio digitis ei opamur quaſi dicat ſi mimū opū
 lazari haberem minozē penā ſentirem.

De tenebris inferni.

Ep̄robi vero nō ſolū exterioribz tenebris iuol-
 uūt qz ſpūali luce piter ⁊ corporali carebunt
 Scriptū eſt enī tollat impius ne videat gliaz
 dei q̄ ſolus intererit i lucē ſempitēnā Tāta autē i peis re-
 p̄bi tollerabūt anguſtiā vt vix aliqd̄ cogitare valeant
 p̄pter penā ſz illuc dirigēt impetū cogitaciois vbi ſen-
 ciūrvim doloris Sane diſcipulus quid̄ ſerf̄ apparuiſſe
 magiſtro poſt mortē q̄ cū magiſter intellexiſſet eē dam-
 natū q̄ſiuit ab eo ſi aliq̄e q̄ſtiones verterēt̄ apud in-
 feros q̄ dicit̄ reſpōdiſſe apud inferos nichil̄ preſ̄ penā
 eſſe Sicut ſalomon ait nec opus nec ratio nec ſciēcia
 eſt ap̄ ſeros quo tu p̄peras Erit in reprobis tāta mē-
 tis obliuio tāta cecitas ai tanta confuſio rōnis vt raro
 vel nūq; ad cogitādū de deo poſſint aſſurgere vt ad cō-
 fitēdū valeāt reſpirare Nā a mortuo perit̄ cōfeſſio tāq;
 ab eo q̄ non eſt Scriptū eſt enī non mortui laudabunt

te dñe neq; os q̄ descēdēt i infernū Nō ifern⁹ cōfitebitur ē
neq; mors laudabit te De cōuersione penarū.

Dimitte me dicit iob vt plāgā paululū dolorē
meū añq̄ vadā ad terrā tenebrosā z opertā
mortis caligie. terram miserie et tenebrarū vbi
vmbra mortis z nullus ordo sed sempiternus horror iha
bitat Ordoq̄dem erit i quātitate penarū qm̄ in qua mē
sura mēsi fueritis remecietur vobis .vt qui grau⁹ pec
cauerūt grau⁹ puianē. Potētes enī potēter tormēta pa
cientur Sz non erit ordo i quātitate rerū z in qualita
te elemētoz. quia ignis eruret z non lucebit vt seruiat
ad tormēta. z non ad consolationē inducēdam. qz de a
quis niuū frigidis transibūt ad calozem igneū. z de ar
doze nimio ad frigus intollerabile vt subita cōtrarioz
mutatio grauiorē inferat cruciatū. *Experimēto cognō
uī q̄ adustus si frigidū statim adhibeat ardenciozē sen
ciet cruciatum.* De disidencia tormētozū.

Icut oues in inferno positi sūt mors depascet
eos. Dicitū ē a simili iumētozū que nō radicit⁹
herbas euellūt sed sūmitates carpunt vt iterū
herbe renascantur ad pastū Sic impij quasi morte de
pasti reuiuiscunt ad mortē vt eternalit̄ moriātur Sic z
in cōsūptū tici sempz renascēs nō perit vt possit sepe
perire iecur Tūc erit mors imortalis tūc viuēt mortī q̄
vite sūt mortui. querēt mortem z nō iueient qui vitam
habuerūt z p̄diderūt Audi iohānem in apocalipsi di
centē In diebus illis querēt homīes mortē z nō iueni
ent eā z desiderabūt mori z fugiet mors ab eis O mors
q̄ dulcis esses quibz tam amara fuisti Te solam deside
ranter optabūt. qui te solam vehementer oderūt.

Lur reprobi nūq̄ liberātur a penis

Allus ḡ sibi blādiatur z dicat quia deus nō
vsq; in finē irascetur neq; ieternū indignabit
sed miseratio eius sup oīa opera eius quia cū

tratus est nō obliuiscitur misereri Nec quicq̄ eorū que fecit odiuit. assumēs in argumētū erroris quod ait dñs per pphetā. Congregabūtur in cōgregatione vni⁹ falsis in lacū ⁊ claudētur i carcerē et post multos dies visitabūtur. Hō namq; peccauit ad tps non ergo deus puniet in eternū. O spes ianis .o falsa p̄sūptio Non credat frustra errore deceptus q̄ aliquo p̄cio redimēdus sit qm̄ in iferno nulla est redemptio Congregabūt ḡo peccatores in lacū et claudēt in carcerē scilz in inferno i quo sñ corporib; vsq; ad diem iudici torq̄būtur. ⁊ post multos dies visitabūt postq̄ videlz resurgēt cū corporibus in nouissimo die visitabūt nō ad salutem sed ad vindictā qz post diem iudici graui⁹ puniēt Sic ⁊ alibi dicit Visitabo in vīrga iiquitates eoz ⁊ in verberibus pctā eozū Predestinatis ḡo deus irascit t̄p̄aliter q̄a flagellat omnē filiū quē recipit. de quibus illud accipit Non i finē irascit ⁊c. Reprobis autē deus irascit etnalit̄ qz iustū ē vt qd̄ ipi⁹ i suo p̄uaricat̄ etno d̄s vlciscatur i suo Nā lz peccādi facultas illū d̄ttat ipe tñ non d̄ttit voluntatē peccādi Scriptū ē ei. supbia eozū q̄ te oderē ascēdit sēp Nō huiliabūt reprobi iā despat̄i de veia. sz malignitas odii tñ i illis exercet vt velit illū oīno nō esse p̄ quē sciūt se tā ifelicis esse dānatos. Maledicēt altissio ⁊ blasphemab̄t excelsū conq̄rētes eū eē malignū q̄ creauit eos ad penā ⁊ nūq̄ inclinet ad veniā Audi io hānem i appocalipsi dicētē Brādo magna descēdit de celo in hoies ⁊ blaffemauerūt deū p̄p̄t plagā grādinis qm̄ magna scā ē vehemēt volūtas ḡo dānati licet amiserit p̄tatis effectū semp tñ habuit malignitatis affectū ⁊ ipsa erit in inferno supplicii que fuerat in mūdo peccatū licet forā ⁊ ibi pctm̄ sit sz nō meritū pene. Impi⁹ ergo qz semper habebat i se reatū ex culpa semper sentiet se cruciatum ex pena. quia quod ipse per p̄niam nō deleuit deus per i dulgenciā nō remittit Ad magnā

g^o ptinet iusticiã iudicãtis vt nũq̃ careãt gehẽnali sup-
plicio q̃ nũq̃ i hac vita voluerũt carere pctõ Coluisset
itaq̃ si possent viue sine fine vt potuissent sũ sine pecca-
re. Ostẽdũt eni q̃ semper i pctõ viuere cupiũt qz nũq̃
desinũt peccare dũ viuũt.

Testimoia de suppliciis etnalibus

q
Uis inquit y saias poterit habitare de nobis
cum ardozibus sempiternis Illic fum^o erũt in
furore meo ignis ardẽs tota nocte. 7 die nõ ex-
tinguet. sz ascẽdet fum^o ei^o in sempitnũ Iherias dabo
vobis in opprobziũ sempitnũ 7 ignominia eternã que
nũq̃ obliuione delebitur Daniel q̃ dormierit i fre pul-
uere euigilabũt alii in vitã etnã alii i opprobziũ vt vi-
uãt semp Salomõ mortuo impio hoie nulla spes de eo
erit hinc extimplo veniet pditio sua 7 subito conteretur
nec habebit vltra medicinã Et iohẽs aplũs i apocalip
si Si quis adorauerit bestia 7 ymaginẽ eius hic bibet
de vino ire dei 7 cruciabit igne 7 sulphure 7 fum^o tor-
mentoz ascẽdet in scã scloz. nec habebit reqem die ac
nocte q̃ adorauerit bestia 7 ymaginẽ Confirmat h^o ve-
ritas q̃ dãnãdos in iudicio reprobat dicens. Ite ma-
ledicti in ignẽ etnũ q̃ pparatus est dyabolo 7 ágelis ei^o
Si secũdum iudicium diuĩnum in ore duozum vel triũ
testiũ stet omne verbũ q̃to magis in ore tot et tantoz vi-
rozũ deposita veritate constabit.

De die iudicii.

e
Ecce g^o dies dñi veiet crudelis 7 idignatiõẽ ple-
nũ ire 7 furoris ad ponẽdã terrã in solitudine
7 pctõres eius cõterẽdos de ea qm̃ stelle celĩ et
splẽdor earũ non expandent lumẽ suũ. obtenebratus ẽ
sol 7 luna nõ splendeat i ortu suo. 7 visitabo super or-
bem mala 7 contra impios iniquitatem corũ 7 requiescẽ
faciã superbã infidelũ 7 arrogãciã forciozũ huiliabo
Propterea om̃s man^o dissoluẽtur 7 om̃e cor homis ta

befect 7 coteretur. torciones 7 dolores tenebf eos quasi
 perturietes dolebūt vnusq̄sq̄ ad primū suū stupebit fa-
 cies cōbuste vult⁹ eorū. Dies illa dies ire dies t̄bulatio-
 nis 7 angustie. dies calamitatis 7 miserie. dies tenebra-
 rū 7 caliginis. dies nebulez turbinis. dies tubez clāgo-
 ris. quia cōsumationē faciet dñs cū festinatione cūctis
 habitantibz in terrā 7 repentina dies illa supueiet tāq̄
 laque⁹ in om̄s qui sedent sup faciē omis terre Quoniā
 sicut fulgur erit ab oriente 7 apparet vsq̄ in occidētē
 ita erit aduētus filii hoīs. dies eni dñi sicut fur in nocte
 ita veniet Lum dixerit pax 7 securitas tūc repēt⁹ eis
 supereiet iteritus sicut dolor in v̄to hñti 7 nō effugiēt.

De p̄cedente tribulatione.

Recedet autē tribulacio magna qualis nūq̄
 fuit ab initio mūdi vsq̄ modo nec fiet Et nisi a-
 breuiati fuissent dies illi nō fieret salua oīs ca-
 ro Surget eni gens contra gentem 7 regnū aduersus
 regnū 7 terremotus erūt per loca 7 pestilencie 7 fames
 terroresq̄ de celo 7 tempestates. 7 erūt signa i sole 7 lu-
 na 7 stellis 7 in terris pressura gēciū pre cōfusione soni-
 tus maris 7 fluctuū arescētibz hoībuz pre timore 7 ex-
 pectacione que supueniet vniūso orbi Surgēt pseudo-
 xpi 7 pseudo pphē et dabūt signa magna et prodigia.
 vt in errore inducāt si fieri possit etiā electi tūc releua-
 bitur homo pcti filius perditiois. q̄ aduersatur 7 extol-
 litur sup om̄e qd̄ dicitur aut colitur deus. ita vt in tem-
 plo dei sedeat ostendēs se tamq̄ sit deus que dñs ihūs i-
 terficiet spūs oris sui Mittetur aut̄ heayas ppheta pri-
 us q̄ veiat dies dñi magn⁹ 7 horribilis. et couertet cor-
 da patrū i filios. 7 cor filiozū ad patres eorum. cū quo-
 veiet et enoch. et pphetabūt diebz mille ducentis sexa-
 ginta amicti saccis. Et cū finierūt testioniū suū bestia q̄
 ascēdit de abyssō faciet aduers⁹ illos bellū 7 vicet illos 7
 occidet et corpa eorū iacebf i plateis citatis magne vbi

dñs illozū crucifixus est ⁊ post tres dies ⁊ dimidiū sp̄s
vite intrabit in eos

Qualit̄ veniet dñs ad iudicium.

Tatim aut̄ post tribulacionē eoz dierū sol ob
f scurabit ⁊ luna nō dabit lumē vel splendore
suū ⁊ stelle cadēt de celo ⁊ vtutes celoz moue-
būtur. et tūc apparebit signū filiū hoīs in celo ⁊ plāgēt
super eū om̄s tribz terre reges ⁊ p̄cipes tribuū ⁊ diui-
tes ⁊ fortes. et om̄s seruus ⁊ liber abscondēt se in spe-
lūcis ⁊ ipetris mōciū et dicent mōtibus ⁊ petris cadi-
te super nos. ⁊ abscondite nos a facie sedētis super thro-
nū ⁊ ab ira agni. qm̄ veniet dies magn⁹ ire ipozū. et q̄s
poterit stare. et mittet angelos cū tuba ⁊ voce magna ⁊
congregabūt electos dei a quatuorv̄tis celi a sūmis ce-
lozū vsq; ad finios eozū Tūc ipse dñs cū iussu ⁊ in vo-
ce angeli ⁊ in tuba dei descendet de celo. ⁊ om̄es qui in
monumētis s̄t audiēt vocē filiū dei. ⁊ p̄cedent boni i re-
surrectionem vite mali vero in resurrectionem iudiciū.
Mors ⁊ infern⁹ dabūt mortuos suos q̄ in ipis erūt. ⁊ v̄t
debit oīs oculus ⁊ qui eū pupugerūt filiū homīs veniē-
tē in nubibus celi cū vtute magna ⁊ maiestate. Veniet
autē dñs ad iudiciū non solum cū angelis suis sed cum
senioribus populi sui Nobilis in portis qm̄ sederit cum
senatoribz terre Sedebūt enī ⁊ ipsi super sedes duodeci
iudicantes duodecim tribus israel Aspiciebam inquit
donec troni positi sūt ⁊ antiquus dierū sedit Vestimen-
tū eius quasi nix candidum ⁊ capilli capitis eius quasi
lana mūda Thronus eius quasi flāma ignis accēsi. ro-
te eius quasi ignis accensus fluu⁹ igneus rapidus qui
egrediebatur a facie ei⁹. Milia miliū ministrabant ei et
decies centena milia assistebant ei. De⁹ magnifeste ve-
niet deus noster ⁊ non silebit. Ignis in cōspectu eius ex-
ardescet ⁊ in circuitu eius tempestas valida Nubes et
caligo in circuitu eius iusticia ⁊ iudiciū p̄paracio sedis

ei⁹. Et aduocauit celū de sursum z trā discernē pplm suū
 Nā congregabūtur ante eū omēs gētes z separabit eos
 ab inuicē sicut separāt pastor oues ab hedis Et statuet
 quōd oues a dextris hēdos autē a sinistris

De potencia z sapientia et iusticia iudicis

Quātus tunc erit timor z tremor quātus erit
 o fletus z gemitus Nam si colūne celi cōtremis-
 cūt z pauescūt aduētū ei⁹ z angeli pacis ama-
 re flebunt. peccatores autem quōd faciēt Si iustus vir-
 saluabitur impius z peccator vbi parebūt ppterēa cla-
 mat ppheta Ne intres in iudiciū cū seruo tuo quia nō
 iustificabitur in cōspectu tuo omīs viuens Si iniqui-
 tates obseruaueris dñe dñe quis sustinebit Quis enim
 non timeat iudicem potētissimū sapientissimū et iustis-
 simū Potētissimū quem nemo potest effugere Sapien-
 tissimū quem nemo potest latē Justissimū quem nemo
 potest corrumperē Si fortitudo querit robustissimus.
 est sapiens corde z fortis roboze Si equitas iudiciū ne-
 mo audet pro me testimoniū reddere Si iustificare me
 voluero os meū condemnabit me prauum cum proba-
 bit etiā si simplex fuero ipse dicit et facta sūt. ipse man-
 dauit z creata sunt. qui vocat stellas z dicunt assumus
 Qui facit angelos suos spiritus et ministros suos ignē
 vrentem Cur voluntati oīno nichil resistit. cui nullum
 verbum impossibile. cui oīne genu flectitur celestiū ter-
 restiū et infernozū. hunc nemo potest effugere dicen-
 te propheta Si ascendero in celum tu illic es si descen-
 dero in infernū ades Ipse scrutatur renes z corda cui⁹
 oclis oīa sūt nuda et aperta. qui pluuie gutas z arenā
 maris dinumerat dā sciēciarū psciens oīm occultozū in-
 dagator. dicit hūc neō potest latere sicut dicit apostol⁹.
 Nulla creata ē inuisibilis i cōspectu dei ipse ē iustus iudex
 fortis z lōganimis qui nec prece nec precio nec amore.

nec odio declinat a semita rectitudinis . Sed via regia
semper incedens nullū malū p̄terit impuitū nullū bo-
nū irremuneratū relinquit. Hūc nemo potest corrigere
iuxta quod ait psalmista Tu reddes singulis scdm̄ ope-
ra sua.

De diuino iudicio.

q uis autem non timet illud eramen in quo idē
erit accusator et aduocatus et iudex Accusabit
enī cū dicet Esuriui et nō dedistis michi man-
ducare Sitiui et nō dedistis michi bibere zc. Aduoca-
bit cum dicet q̄diu non fecistis vni de nūmis his non
michi fecistis Judicabit cū inferet. discedite a me male-
dicti in ignem eternū Nō erūt testes in illo iudicio ne-
cessarii quia tūc manifesta erunt abscondita tenebrarū
nichil enī erit occultū qđ nō reueletur Tūc libri cōsciē-
ciarū erūt aperti et iudicabūtur mortui. ex hiis q̄ scrip-
ta sūt i libris scdm̄ opa eorū. Quār⁹ erit pudor in pec-
catoribz quāta cofusio cū eorū nephandissima criā cūc-
tis erūt liquide manifesta Beati quorū remisse sūt. zc.
Ab illa snia nūq̄ poterit prouocari. quia pater iudiciū
omne debet filio. qui claudit z nemo aperit qui aperit
nemo claudit Os enī dñi locutū est.

Quod nichil p̄derit damnādis .

t Unc non proderūt damnādis opes . nō defē-
dent honores nō suffragabūtur amici Scrip-
tū est enī argentū nō valebit liberare eos nec
aurū in die furois dñi. flebūt et plāgēt reges terre cū
viderit fumū incendiū pp̄ timorē tormētōrū et⁹ Quid
g⁹ facietis i die visitacionis z calamitatis de longe ve-
niētis ad cur⁹ fugietis auxiliū. vnusq̄sz on⁹ suū portabit
aīa q̄ peccauerit ip̄a moriet⁹ O districtū iudiciū i q̄ nō
solū de factis sz de omī verbo ocioso quodecūq̄ locuti
fuerit homies reddituri sunt rationē. in quo vsq̄ ad ex-
tremū quadratē exigetur debitū cum vsuris quis enim
fugere poterit ab ira vētura Mittet ergo fili⁹ hoīs an-

gelos suos 7 colligent de regno ei⁹ oia scādala 7 eos q̄
 faciūt iquitatē 7 alligabūt fasciculos ad cōburendū 7
 mittent eos ī caminū ignis ardētis . ibi erit fletus 7 strī
 dor denciū 7 gemitus 7 eiulatus 7 vllulatus luct⁹ 7 cru
 ciatus Stridor 7 clamor . timor 7 tremor . dolor 7 labor
 ardor 7 fetor . obscuritas 7 anxietas . acerbitas 7 asperi
 tas calamitas 7 egestas . angustia 7 tristitia . obliuio 7 cō
 fusio . torciones 7 pūctiones . amaritudies 7 terrores . fa
 mes 7 sitis . frig⁹ 7 cauma . sulphur . 7 ignis ardens ī sclā
 seculorū .

Explicit liber lothariū de vilitate
 cōditionis hūane Impressus parisi⁹
 Anno dñi . M^o . quadringentesimo oc
 tuagesimo die secūda augusti .

De pprietatibus romanoꝝ .

Nte oia sapientes sūt romani vt faciant malū
 bñ aut facere nesciūt . Hi iusi terre 7 celo vtiq̄
 iniecere manus impii in deū temerarii in scā
 sediciofi inuicem emuli i viciniō in hūani in extraneos
 quos vtiq̄ amātes amat nēo . 7 cū timeri affectant ab
 oibz om̄s timeāt necesse est . Hi sūt q̄ subesse nō sustinēt
 p̄esse semp volūt . p̄desse vō nō norūt supioribz ifideles
 inferioribz importabiles . Hi i uerecūdi ad petendū . ad
 negādū frontosi . Hi importunt vt accipiant . ingrati vt
 acceperūt . Docuerūt ligūā suam grandia loqui cū op
 antur exigua . largissimi promissores 7 paucissimi exhi
 bitores blandissimi adulatores . 7 mordacissimi detrac
 tores . Siplicissi dissimulatores 7 malignissi pditores .
 Nec de pprietatibus romanoꝝ .

243 2e pièce

Stella clericorum.

olud. in 4.

Double du 318 2e pair

Echange en 1895 avec la
Bibliothèque Nationale.

4

